

Foiaia românească

Vineri
26 noiembrie
1999

Anul II
Nr. 47

(Serie nouă)

Săptămînal al românilor din Ungaria ♦ Fondat în 1951 ♦ 8 pagini ♦ 20 forinți

ROMÂNII DIN UNGARIA LA SFÎRȘITUL MILENIULUI...

În serialul *Românii din Ungaria la sfîrșitul mileniului* vom continua cu prezentarea domeniului mass-mediei, o sferă importantă în viața minorității noastre. În săptămînile viitoare vor urma intervi-

uri realizate cu redactorii șefi ai presei scrise și electronice în limba română din Ungaria. Ne-am adresat cu aceleași întrebări redactorilor noștri.

– De la înființarea sa, ce sarcini primordiale a îndeplinit presa românească din țară? (redacția respectivă)

– Pot să vă vorbesc despre perioada din ultimii zece ani de la Redacția Românească a Radiodifuziunii Maghiare, deoarece de atunci lucrez aici. La început emisiunile noastre se prezentau de două ori pe săptămîină, pe urmă de trei ori pe săptămîină, apoi 20 de minute, iar varianta de azi a structurii de emisiune e: 90 de minute program regional și 30 de minute program național.

Noi întotdeauna am încercat să lucrăm pe baza ideii împrumutată de la Radioul BBC, care spune că radioul trebuie să te informeze, trebuie să te distreze și într-un fel, să te educe. Acestea ar fi cele trei direcții, pe marginea cărora încercăm să ne desfășurăm activitatea. Sigur, sîntem puțini la număr ca să reflectăm întreaga gamă a activității acestei comunități. Iar dacă am dori și să educăm puțin, pe lîngă cele 24 de ore de emisiune, am avea nevoie încă de vreo 5-6 ore. Atunci am putea face unele emisiuni cu caracter educativ, în sensul că avem această datorie morală și ținută de neam care spune că în condițiile noastre destul de grele, trebuie să dăm un impuls ascultătorilor, comunității noastre pentru a se menține și a fi mîndrii că sînt români. Modalitățile de altfel sînt diverse: de la muzică populară pînă la o prelegere de gen literar.

– Cît de real a reușit redacția să redea, să reflecteze viața minoritară cu toate aspectele sale?

– Nu știu dacă aș răspunde afirmativ. Nu cred că reușim pe deplin, fiindcă sîntem puțini, dar ne străduim. Nu sîntem nici obișnuiți ca viața noastră obștească să se folosească de capacitățile noastre. Nu primim întotdeauna informațiile suficiente pentru a fi de față la toate manifestările comunității noastre. Nu s-a încetățenit metoda clasică din viața publică maghiară că dacă organizezi un program

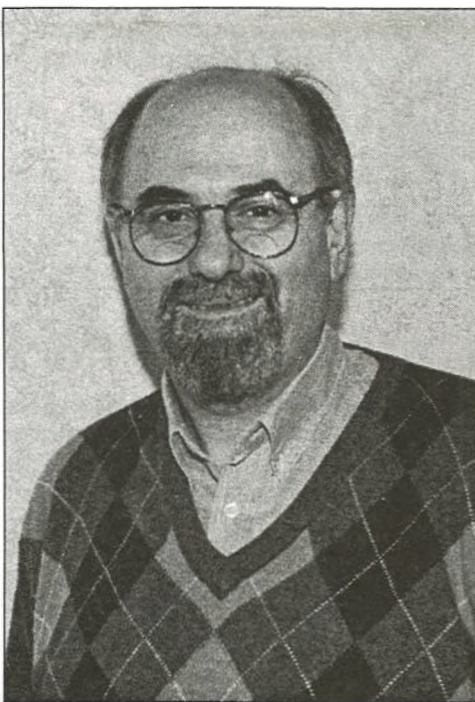
PRESA Redacția Românească din Seghedin a Radiodifuziunii Maghiare (Interviu cu Petru Cîmpian, redactor șef)

trimiti invitație reprezentanților presei, deși fiecare membru al comunității are dreptul să se folosească de noi, de capacitățile noastre, deoarece nici radioul, nici microfonul nu e al meu, eu sînt doar un suport al microfonului, prin mine se reflectă toată activitatea comunității. La noi lucrurile merg mai mult invers: noi trebuie să dăm telefoane să aflăm dacă oare se întîmplă ceva. De aceea zic că noi reflectăm despre ceea ce știm și aflăm și dacă s-ar pune o notă de la 1 pînă la 5, noi am primi o notă între 3 și 4.

– Redacția radiofonică oare a reușit în istoria sa, adică reușete azi să rămînă independentă de grupările cu diferite interese din sînul comunității românești? Cît de obiectivă este presa?

– Sînt două întrebări, la care nu aș ști răspunde categoric. În orice caz, noi, toți colegii, ne străduim să fim obiectivi din acel imperativ că reprezentantul presei trebuie să fie la echidistanță de fiecare grup

pare. Orice părere personală am eu despre o anumită grupare, nu am dreptul să mă impun, fiindcă eu ca un reprezentant al unui radio public, trebuie să reflect tot ceea ce se întîmplă în jurul nostru. Deci, deși poate nu sînt de acord cu năzuințele unui grup, trebuie să-mi rețin părerea și să mă duc și acolo, unde nu-mi prea place să mă duc. Dar nici nu se poate pune această întrebare, fiindcă dacă sînt un gazetar de meserie, atunci nu am dreptul să cîntăresc dacă îmi face plăcerea ori nu. În plus, există o altă metodă redacțională care se respectă și trebuie respectată: trebuie ascultate întotdeauna ambele părți. Chiar dacă ai ambele păreri nu înseamnă că ai aflat adevărul. Dar nici nu trebuie să fii tu acela care împarte adevărul. Nu avem dreptul la așa ceva, ascultătorul este înțelept și el va și ști să decidă. Se mai întîmplă că uneori mai facem cîte-un comentariu sau o notă, acest lucru se poate,

dar cu mențiunea că acest lucru e făcut de „mine”. Și aceasta este o metodă, o posibilitate jurnalistică. Dar, dacă doresc să reflectez evenimentele, adevărul în mod obiectiv, atunci trebuie să mă limitez la aceste metode amintite.

– Oare în noul mileniu, presa românească din Ungaria va reuși să contribuie la o nouă trezire și val de păstrare a conștiinței de naționalitate?

– Am doar speranțe, certitudini sigur că nu. Ceea ce am făcut și încercăm să facem la studioul românesc o facem cu devotament, ca să ajutăm la această îmbunătățire a vieții noastre, a păstrării valorilor noastre. Sigur că este foarte greu și știm bine că sută la sută nu vom reuși. Să vorbesc despre o mică parte a activității noastre care dă speranțe: este vorba de acea emisiune pe care o facem pentru tineri, tineri care sînt antrenați și pentru redactarea unei reviste a lor. Dacă mă gîndesc la acest aspect, pot fi mîndru, pot fi optimist, dar știu bine că lucrurile nu sînt totdeauna atît de frumoase precum la prima vedere după acest exemplu s-ar cunoaște.

Sînt alte cazuri mai puțin îmbucurătoare, ba chiar triste... N-avem altă șansă. Mă rog, mulți ne consideră ca niște etnici, minoritari, angajați plătiți, dar tocmai pentru că sîntem angajați acestui post, acestei misiuni, trebuie să ne facem datoria cum știm cel mai bine.

Nu pot să constrîng pe nimeni să ne asculte mereu, dar mă bucur cînd primim anumite impulsuri, telefoane, felicitări de ex. din Italia sau Tîrgu-Mureș pentru emisiunile noastre sau să amintesc că la Simpozion a primit laudă o colegă, care a făcut un montaj despre Ziua Culturală de la Micherechi de la o ascultătoare din Budapesta. Acestea sînt micile noastre succese și poate din aceste mici cubulețe se mai poate construi, deși nu o casă, dar o căsuță cu siguranță...

– anra –

Cu prilejul unei conferințe de presă, în prezența lui dr. Doncev Toso, președintele Oficiului Minorităților Naționale și Etnice și a lui István Hajdú, președintele Radiodifuziunii Maghiare, Zsuzsa Podránszki, redactorul șef al Direcțiunii emisiunilor regionale și de minoritate din cadrul Radiodifuziunii Maghiare a anunțat: începînd cu ziua de 20 noiembrie a.c., în fiecare sîmbătă, între orele 13.00 și 13.30 se prezintă emisiunea „ÎNTR-O PATRIE”, care din ianuarie 2000 va crește la 55 de minute. De asemenea se prevede că în anul viitor, trimestrial, în ziua de joi, între orele 9-12 tot în cadrul acestei emisiuni va fi difuzat un program magazin pe tema minorităților, evident în limba maghiară.

Ars poetică emisiunii „ÎNTR-O PATRIE” este: „relația reciprocă a minorității cu majoritatea, a cărei menținere armo-

„ÎNTR-O PATRIE”

O nouă emisiune a Radiodifuziunii Maghiare

nioasă constituie interesul întregii comunități”.

De altfel, această emisiune are un caracter de popularizare și răspîndire a cunoștințelor, în care se vor transmite programe – în direct și imprimate – legate de muzica, sărbătorile, cultura, tradițiile și confesiunile minorităților din țara noastră. Printre temele concrete – deocamdată doar prevăzute – se enumeră aproape toate acele aspecte care au vreo tangență cu relația minoritate – majoritate, ca de exemplu: naționalitate, etnie, minoritate; rolul minorităților în formarea istoriei, organizațiile civile, autonomia culturală, tabuuri, învățămînt, mass-media, identitate și asimilare, anomalii, minoritate și globalizare, etc.

Și încă o informație utilă și foarte importantă: emisiunea „ÎNTR-O PATRIE” se poate recepționa pe unda medie, frecvența 879 kHz a Programului „Calipso”.

„O bijuterie valahă în inima codrilor tropicali”

După Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care s-a ținut la București în ziua de 29 octombrie a.c., **Prea Sfințitul Sofronie**, Episcopul Românilor din Ungaria a luat parte dintr-o delegație condusă de **Prea Fericitul TEOTIST**, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, făcând o vizită în Venezuela.

– Prea Sfinția Voastră, când a fost vizita în Venezuela?

– Călătoria noastră misionară la comunitatea românească din Venezuela s-a desfășurat în perioada 5–11 noiembrie a.c., de bună seamă prima și ultima zi fiind închinată drumului, trebuind să punem la socoteală și diferența de cinci ore față de ora Europei Centrale și respectiv șase ore față de ora Bucureștiului, de unde am plecat și unde ne-am întors. Am făcut escala la Londra atât la dus cât și la întors. La întoarcere am avut acolo cinci ore la dispoziție – prilej de a ne întâlni cu reprezentanți ai Bisericii Anglicane, între care și Episcopul auxiliar pentru Europa al comunităților anglicane și Preacucernicul Părinte Paroh **Silviu Petre Pufulete**, al Bisericii Ortodoxe Române Sfântul **Dunstan** din Londra.

– Ce componență a avut delegația?

– Delegația, așa cum bine ați spus, a fost condusă de P. F. **Patriarh Teotist**. Din delegație au făcut parte: un episcop (cel cu care vorbiți), doi preoți, părintele **Nicolae Brînzea**, ministrul de stat pentru culte al Guvernului României (preot ortodox) și părintele consilier cultural la Arhiepiscopia Bucureștilor **Mihail Hanu**, doi diaconi, părintele con-

silier patriarhal la sectorul de învățământ al Patriarhiei Române **Nicu Octavian**, și părintele diacon ceremonial de la Catedrala Patriarhală din București **Vasile Ioana**. Președinția României a fost reprezentată de Excelența Sa **Traian - Radu Negrei**, consilier de stat, iar Guvernul României a fost reprezentat de domnul ministru secretar de stat pentru culte, menționat mai sus.

Această delegație a fost hotărâtă împreună de Patriarhia Română, Președinția României și Guvernul de la București, cheltuielile de deplasare, cadourile și toate celelalte chestiuni care implică protocolul bisericesc și de stat au fost suportate de Președinție și respectiv de Guvern, care au alocat prin hotărâri speciale o sumă considerabilă care a contribuit la succesul deplin al misiunii noastre bisericești și naționale printre românii stabiliți în această țară.

– Care a fost scopul acestei misiuni?

– Călătoria noastră în Venezuela a avut ca țintă cunoașterea eforturilor românilor din această țară care și-au înălțat cu ajutorul Patriarhiei, al Președinției și al Guvernului României o frumoasă biserică de lemn în stil tradițional din Maramureș, care a adus astfel faima artei populare românești și frumusețea duhului popoarele de gând ale românilor ardeleni, dincolo de Oceanul Atlantic în Mica-Veneție, cum a numit-o descălecătorul Amerigo Vespucci „încântătoarea Venezuelă”. Am fost așadar la Caracas pentru a sfinți noua biserică românească, o bijuterie valahă în inima codrilor tropicali. Vă rog să

mă credeți că nu exagerez deloc. Folosind atâtea epitete la adresa acestei adevărate lăzi de zestre a neamului și îndemn pe oricine, care va ajunge pe acolo, să o cerceteze. Căci va vedea o biserică cum; numai în Maramureșul voievodal mai poate întâlni. Biserica e așa de scumpțuoasă încât arhiepiscopul ortodox armean **Gomidas Ohanian** al Venezuelei a crezut – văzându-o – că noi am adus în Venezuela o biserică veche din România.

Este cu totul împodobită: meșterii maramureșeni s-au întrecut în măiestrie, lucrătorii din atelierele Patriarhiei au pregătit un iconostas, candelabre și străni sculptate în lemn ca pe timpul marilor ctitorii, începând aura bizantină a sfântului lăcaș prin minunate icoane împărătești, ferecate în argint, icoane prăznicare în tîmpla bisericii (iconostas) și ingenioase picturi murale (ingenice ca tehnică de execuție, și de aplicare pe lemn, iar nu ca iconografie). La toate acestea adăugîndu-se, ca într-o simfonie îngerească de preamărire al lui Dumnezeu, icoane pe lemn și pe sticlă în cel mai tradițional curent port bizantin amintind de icoanele boierești și țărănești pe plaiurile românești și vitralii de o simplitate cerească în care tricolorul românesc se răsfrînge în mii de ape. Aceste vitralii și icoane de care tocmai vă spuneam, fiind lucrate chiar de români venezuelani, cu studii artistice, bineînțeles.

– Cu speranța că și aici în Ungaria se va sfinți o astfel de „bijuterie maramureșeană”.

Vă mulțumesc pentru interviu.

– ni –

Ședința Comisiei de relații externe

La 18 noiembrie a.c., la sediul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, s-au întrunit membrii Comisiei de relații externe, propuși în prealabil de Prezidiul A.Ț.R.U.

Cuvintele de salut rostite de vicepreședintele forului pe țară, **Gheorghe Grósz** au fost urmate de lucrările ședinței prezidate de președintele comisiei: **Gheorghe Ardelean** din Cenadul Unguresc.

Conform punctelor de pe ordinea de zi, pe lângă problemele și sarcinile de actualitate, s-a trecut în revistă proiectul planului de muncă al comisiei. În această ordine de idei s-au enumerat următoarele obligații: pregătirea deciziilor, hotărârile luate de Adunarea generală; organizează, pregătirea executării hotărârilor; asupra înăntărilor comisiei va decide Prezidiul. Printre altele comisia:

– Urmărește cu atenție activitatea de colaborare între localitățile înfrățite din România și Ungaria, continuînd la prosperarea relațiilor existente;

– coordonează sarcinile, problemele din cadrul relațiilor cu alte țări sau diferite organe, foruri internaționale;

– propune componența anumitor

delegații care se deplasează în străinătate;

– apreciază informațiile, experiențele obținute prin întreținerile în alte țări;

– contribuie la primirea delegațiilor sosite la A.Ț.R.U.;

– inițiază și contribuie la îmbunătățirea colaborării cu organizații, foruri civile din țară și de peste hotare, care activează și în interesul românilor din Ungaria;

– contribuie la darea de referințe referitoare la planul bugetului A.Ț.R.U.;

– face propuneri pentru planificarea, întocmirea bugetului anual în privința asigurării de acoperire financiară, a achitării cheltuielilor prezentate în cadrul acțiunilor autoguvernărilor minoritare, organelor civile, colaborărilor externe;

– decide în problemele trimise Prezidiului, respectiv Adunării generale.

Membrii comisiei au decis, în unanimitate, să se ia contacte cât mai urgent cu diferite instituții, organe, foruri civile, cu care se va putea întreține în viitor o colaborare pentru interesul comunității românești din Ungaria.

E. B.

Apel

Prezidiul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria solicită și pe această cale asociațiile și instituțiile civile din rîndul minorității române din Ungaria să facă propuneri cu privire la conferirea distincției „**PENTRU ROMÂNII DIN UNGARIA**”, distincție fondată de A.Ț.R.U.

Propunerile trebuie să conțină datele și activitatea persoanei sau comunității recomandate.

Propunerile pot fi înaintate pe adresa: **Oficiul A.Ț.R.U. 5700 Gyula, str. Eminescu nr. 1., pînă la data de 30 noiembrie 1999.**

Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria
publică

CONCURS

pentru ocuparea:

A: postului de conducător al Oficiului Autoguvernării

B: posturilor de referenți ai Oficiului Autoguvernării (un post întreg și un semipost)

Pentru posturile publicate pot concura doar cetățeni maghiari de naționalitate română din țară, care dispun de

- studii superioare;
- cunoașterea limbii române la nivel înalt;
- experiență în domeniul coordonării unor munci desfășurate în sfera autoguvernărilor minoritare sau în cadrul vreunei comunități române;
- certificat de conduită morală (eliberat în ultimele 30 de zile de forul competent de poliție).

Dosarul fiecărui candidat trebuie să cuprindă:

- o autobiografie succintă,
- copiile actelor care atestă absolvirea vreunui institut de învățământ de grad superior,
- schițarea concepției privitoare la felul cum ar vrea să îndeplinească sarcinile respective.

Dosarele de candidare trebuie înaintate sau depuse la adresa **Oficiului Autoguvernării** (5700 Gyula, str. Eminescu, nr. 1.) pînă la data de **10 decembrie 1999.**

Dosarele depuse vor fi examinate și aprobate de Prezidiul A.Ț.R.U.

Ocuparea postului, salarizare pe baza înțelegerii, luînd în considerare legile în vigoare.

Termenul aprecierii și deciziei: **20 decembrie 1999.**

Funcțiile vor putea fi ocupate cu data de **1 ianuarie 2000.**

„Uniunea trebuie să se mențină”

Acest interviu a fost realizat imediat după Adunarea generală a U.C.R.U., în timpul cînd Florica Santău, fosta președintă a refuzat să fie desemnată iarăși pentru lista candidaților în noua conducere. Atunci, din motivul spațiului limitat, convorbirea nu a putut intra în numărul respectiv al săptămînalului nostru.

Ce ați transmite noului Prezidiu ca moștenire sau ca mesaj?

– Nu știu dacă am dreptul să las mesaj sau moștenire. Sînt una dintre cei care au fost aleși. Și, împlîtor, am fost timp de 4 ani președintele Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. Tot ceea ce s-a făcut în acești patru ani nu este meritul meu personal, ci al întregului Prezidiu și al acelor comunități și asociații, care cu cîțiva ani în urmă s-au atașat Uniunii, care s-au angajat să ne ajute ca sfera civilă să nu fie chiar atât de neglijată, ca să ne păstrăm comunitățile cu caracter pur și simplu cultural. De-a lungul acestor ani nu ne-a fost deloc ușor. În general, românii din Ungaria s-au frîmțat și s-au confruntat cu foarte multe probleme. Mă refer la situația care s-a creat cînd s-a înființat Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. Bineînțeles este un fapt normal că pe baza legilor toate minoritățile

naționale și etnice din Ungaria au avut dreptul de a constitui acest organ mai nou, care poate fi considerat ca organul principal cu mai multe caracteristici. Eu aș sublinia caracterul de reprezentanță și caracterul politic, pe cînd sfera civilă are menirea să se ocupe de tot ce conține de: cultura românească din Ungaria. Consider că Uniunea, indiferent cu ce fel de probleme s-a zbatut – probleme financiare, eventual personale – totuși a putut să se mențină: am avut curajul de a lua inițiative. Mai mult chiar, nu numai că am inițiat anumite acțiuni, ci am realizat foarte multe alte lucruri interesante și chiar foarte importante pentru promovarea culturii românești și pentru și de dragul românilor din Ungaria.

Credeți că Uniunea Culturală își poate întări poziția sau, eventual, să cîștige poziții mai tari, dacă nu prea primește ajutor?

– E o întrebare grea. După

părerea mea sînt foarte mulți oameni decepționați, români din țară, care în ultimii ani s-au dezgustat, dacă se poate spune așa, de frîmțările interne prin care am trecut, pe care le-am supraviețuit. Eu am toată speranța că, după 4–5 ani, lucrurile se vor clarifica și se vor repartiza. Sper că cele mai importante organe ale românilor din Ungaria, A.Ț.R.U. și U.C.R.U., în sfîrșit, vor colabora, vor pune la o parte interesele personale și discuțiile despre: cine e român mai mare și cine nu este. Se va ajunge tot mai accentuat la convingerea că toți românii din țară, fiind conduși și organizați de cele două instituții, își vor da seama că trebuie să lucreze pentru a se menține, pentru a-și păstra identitatea și nu se va trece cu vederea de acum încolo dacă un român se va considera atât sufletește, cât și prin limba sa vorbită român din Ungaria.

– anra –

Studioul de limbi „Lingva” din Giula este singura instituție particulară, unde se predă ca limbă străină și limba română. Pe lângă limbile universale, cum sînt engleza, germana, franceza, italiana, la Studioul „Lingva” se predă și spaniola, româna, respectiv maghiara (pentru străini). Școala de limbi a fost înființată încă în 1997 de tînărul **Tiberiu Bordaș**, care și-a terminat studiile superioare la Institutul Pedagogic Superior „Juhász Gyula” din Seghedin, la secția română și tehnică. Astăzi este profesor la Școala generală „Implom József” din Giula. Din inițiativă proprie a înființat Studioul „Lingva”, cu scopul de a oferi tinerilor din orașelul bichișean posibilitatea însușirii limbilor străine.

Cursul de limbă română a obținut primele succese tocmai cu cîteva zile în urmă. Profesoara **Edina Gomboș** este mîndră de faptul că a reușit să pregătească trei fete pentru participarea la examenul de stat cu grad elementar. Înainte de a vorbi despre acest succes, am rugat-o pe tînăra profesoară să ne împărtășească experiențele sale.

– *Lucrez la acest studio din luna martie a anului trecut. După ce mi-am terminat studiile superioare la catedra de română a Universității ELTE din Budapesta, timp de un an am lucrat la „Liceul Bălcescu” din Giula, iar acum sînt angajată la Institutul de Educație din Giula. La principalul meu loc de muncă nu folosesc cunoștințele de limbă română, și tocmai de aceea m-am bucurat cînd am fost solicitată să predau în Studioul „Lingva”.*

– Cînd ai predat la școala românească, ai avut de-a face cu copii veniți din familii românești. Elevii tăi de aici însă sînt unguri, ceea ce înseamnă că trebuie să predai româna ca limbă străină. Cum te descurci? La universitate ai primit o astfel de specializare?

– *Din păcate, nu. La universitate am fost pregătită cum să predăm în școli românești. La început a fost greu, dar apoi m-am obișnuit că elevii mei sînt absolut începători.*

– Cum se desfășoară de obicei o oră de română?

– *Bineînțeles, în primele ore vorbim mai mult ungurește. E foarte important să ne cunoaștem bine, să mă simt cît mai apropiată de cursanți. Din păcate, ne-au stat la dispoziție doar trei manuale pentru a învăța limba*

La Giula și ungurii învață limba română

română (Lucia Borza: *Román nyelvkönyv*; Dr. Halász Lászlóné: *Magyar-román társalgás*; Mihai Cozma: *Pentru conversația în limba română*). Ar fi bine dacă am avea și alte materiale auxiliare, casete audio sau video. Dar în mod regretabil în Ungaria nu există așa ceva.

– Cu cîteva zile în urmă au dat examen de stat la limba română trei fete, pe care tu le-ai pregătit. Cu ce metode v-ați pregătit?

– *M-am bucurat foarte mult cînd am aflat că fetele care au frecventat cursul meu, au reușit la examen cu succes. Cu excepția lunilor de vară, au participat la cursurile de lim-*

Cursurile Studioului LINGVA

Noul an școlar pentru cursurile de limbi străine din Studioul LINGVA vor începe la 6 decembrie a.c. Înscrierile se mai pot face în zilele de 29-30 noiembrie, între orele 16–18.

Adresa: **Studioul de limbi străine LINGVA**

Giula, B-dul Béke nr. 50/I.

Telefon: 66/361-299

06-20/9-475-570

bă română începînd cu primăvara anului trecut. Ele au umblat la această școală după orele de serviciu de la locul de muncă. Ne întîlneam de două ori pe săptămînă. În total au avut 150 de ore de română înainte de a se prezenta la examen.

Cu două dintre cele trei fete care au dat examen de limbă am stat de vorbă la început în limba română, după care, pentru a putea discuta despre mai multe lucruri am schimbat în maghiară.

– *Eu mă numesc Ágnes Cs. Szabó. Locuiesc la Giula. Lucrez la vama din acest oraș.*

– *Numele meu este Henriett Herceg. Locuiesc în orașul Giula și lucrez împreună cu Ági la frontieră.*

– *De ce ați decis să învățați limba română?*

– *La locul nostru de muncă era obligatoriu să învățăm o limbă străină și să obținem diploma de examen de stat. Am ales româna, fiindcă cunoașterea acestei limbi ne ajută cel mai mult în munca noastră de la frontiera româno-maghiară. Deci, nu a fost obligatoriu să învățăm româna, noi am decis așa.*

– *M-am așteptat să fie mai ușoară însușirea acestei limbi. Puțin am învățat și engleza, dar româna, mi s-a părut a fi și mai grea. Mai ales cu genurile am probleme. Totdeauna mă încurc cu substantivele de gen masculin, feminin și neutru.*

– *Ați învățat și acasă din sîrguință proprie sau v-ați bazat mai mult pe cele învățate, auzite la oră?*

– *Fiindcă lucrez, nu am avut prea mult timp să învăț și în afara școlii. Poate aveam un rezultat și mai bun dacă eram un pic mai sîrguincioasă.*

– *Care sînt acele cuvinte, propoziții pe care le folosiți în fiecare zi?*

– *Bineînțeles, cele care se leagă de munca noastră, ca de ex. „Vă rog pașapoartele!” „Aveți bagaje?” „Unde mergeți?” Înțeleg aproape totul ce mi se spune de pasageri, dar vorbirea e mai dificilă.*

– *Acum după ce ați dat examenul, veți continua studiarea limbii române?*

– *Bineînțeles. Nu ar fi bine să uităm ceea ce am învățat pînă acum. Am consacrat mult timp și energie acestui scop și este interesul nostru să ne fie mai ușor la locul de muncă.*

Eva Iova

Cei care ne tragem din familii „simple”, dintr-un mediu obișnuit țărănesc, rural, parcă sufletește ne simțim mult mai bogați, decît cei crescuți într-o ambianță urbană, unde și visurile puteau deveni realitate. Cum sînt consătenii mei silitori, harnici, rămași fără locuri de muncă, sînt nevoiți să se descurce bazîndu-se pe istețimea lor, ca să poată satisface exigențele traiului de azi. Părinții, de orice vîrstă, fie tineri, fie mai în vîrstă, se gîndesc neconștient la un singur lucru: cum și-ar putea ajuta familia, chiar dacă financiar nu, dar cu alte oferte cît de mici sprijinindu-și copiii, nepoții, chiar strănepoții, care le constituie rostul, cel mai scump dar al vieții.

Un exemplu grăitor am aflat la Mîche-rechi, cînd am vizitat-o la domiciliu pe pensionara **Ana Rokszin**, cu care am discutat mai ales despre o pasiune ciudată.

– *Nană Ană, am auzit că aveți „război” – mi-am început prima întrebare.*

– *Ai auzit bine, dragă Evuță, hai că ți-l arăt, dacă vrei. Să nu crezi că l-am moștenit, că nu prea se mai găsesc în sat, că ne părea bine că am scăpat de munca aceasta, de țesut. Nu demult l-am cumpărat la Șercad, înțîmplător am dat de el, da spată, ȳă nici n-or avut. Îmi pare bine că l-am cărbălit, că fetelor, nepoților tare le plac covoarele țesute din zdranță, cum spunem noi aici în sat.*

Între timp am văzut și eu cîteva bucăți, care chiar că erau frumoase, lucrate cu minuțiozitate și pricepere.

– *De unde această pasiune?*

– *Cînd am fost io tînără, în sat toată lumea o țesut, astfel și-n familia mea, îmi amintesc și de maică bătrînă, de mama cum lucrau cu cînepa, or tors, țeseau saci, măsări-*

„...în sat toată lumea o țesut...”

ță, dosuri și încă cîte altele, chiar și lipideauale s-or țesut pînă la acile vremuri. Atunci nu erau bani să cumperi, o fost musai să le țesem. Uită-te și eu am ca lumea covor modern de la perete pînă la perete și totuși familia ține mult la covoarele țesute de mine. Chiar îmi dau comanda, ce mărime, ce culori doresc. Eu le fac cu bucurie, că barem așa le ajut, dacă altfel nu-i pot sprijini.

– *Lucrul de mînă v-a plăcut întotdeauna?*

– *Ce să zic? Am fost fată săracă, crescută în condiții destul de grele. Cînd m-am măritat n-am avut nimic, dar fiindcă niciodată n-am fost leneoasă, tare mi-o plăcut să lucrăm cît de mult. Ce am văzut de la alții, Dumnezeu alduitul m-o făcut să le învăț. Am dorit să devin săbăiță, dar dacă am avut măștîhoale nu mi s-a împlinit dorința. Eu m-am învățat pe mine și doamne multe am*

făcut să aibă fetele cînd s-or măritat. Le-am cosit cu mașina și haine de pat, firhoanje, le-am făcut macrameuri, măsăriță cu tăieturi, le-am ștricălit și cîte altele. Fac și azi cînd nu-s bolnavă și vecinele, rudele îmi zic: „alduiască-te Dumnezeu că mîndre le faci”. Nu pot sta liniștită, să mă odihnesc, pentru că sînt obișnuită cu lucrul. Tare greu mi-o fost în viață, lucrat-am pe holde, unde uneori îmi duceam și fata mai mare, pe Florica, la săpat și-mi zicea: „uă mamă, mi s-a rupt umărul”, dar făcea mai departe să cîștige bani în plus, că nu ne-o fost ușor să creștem patru prunci (doi băieți și două fete). Viața mi-o stat numai din muncă grea: zece ani am lucrat la colectivă în trei schimburi, am lucrat la fabrici, în găzdușaguri dî la Hódmezővásárhely, pînă la Mezöhegyes și nu veneam acasă o săptămînă, două. Cu războiu am lucrat între 1972–’77, materialul ni l-au adus acasă de la o cooperativă din Szarvas... și așa putea continua pînă dimineața.

– *Cu sănătatea cum o duceți?*

– *Ce să zic, cu soțul amîndoi sîntem cam des beteji. Altfel, doamne mulțam, n-oi su-păra pînă Dumnezeu, avem ce ne trabă, cum ne-am rînduit viața. Față de trecut, viața e mult mai ușoară – în casă nu se mai murluiește, avem încălzire cu gaz, avem telefon. Ne doare însă sufletul că pensia e tare mică și nu sîntem vrednici să le ajutăm copiii cum am dori, că lor le este și mai greu, că-și pierd locul de muncă de la o zi la alta și nu știu cum își vor crește copiii. Timpul trece repede, mai lucrăm, mai merem la Adunare, la Biserică iar la fiecare sfîrșit de săptămînă mă apuc și fac plăcintă, așteptînd mereu familia de care ne este dor și dor...*

– E. Bányai –

Adela Sz. Kiss, designer

După șase ani de studii la Cluj, din nou acasă – la Giula

De multe ori „i-am făcut curte” **Adela Sz. Kiss** din Giula să stăm de vorbă pentru săptămînalul nostru despre anii de studenție petrecuți în România, despre prezent și planuri de viitor, și iată în sfîrșit mi-a acceptat rugămintea. Bine că am insistat, fiind sigură că doar din cauza modestiei, timidității a renunțat mereu la solicitările repetate.

Discuția noastră a pornit de la anii de liceu, despre acea perioadă aflînd următoarele, (în continuare vorbind despre anii de studii clujeni).

– Anii petrecuți la școala românească din Giula, mai tîrziu anii de liceu s-au înregistrat în amintirea mea ca o perioadă foarte plăcută și de folos, de care-mi amintesc cu drag și azi. Sînt mulțumită că la propunerea părinților, care la fel au fost elevii acestei instituții de învățămînt, am învățat la „Bălcescu”, unde pe lîngă că am primit o pregătire temeinică de la profesori, am profitat și de posibilitatea de a învăța limba română cît mai profund. Încă din copilărie mi-a plăcut să desenez, iar mai tîrziu și să proiectez. Interesîndu-mă din ce în ce mai mult domeniul artelor plastice, m-am orientat spre acest domeniu ca să-mi continui studiile după liceu. Astfel am studiat în plus ca să-mi îmbogățesc pe deplin cunoștințele de specialitate. În anul III lunar am navetat la Budapesta, unde mi-am luat ore de desen particulare, iar cu sprijinul de învoire a liceului în anul IV în fiecare vineri am frecventat tot în Capitală un curs de pregătire profesional.

– După bacalaureat a urmat examenul de admitere.

– Cu mari emoții m-am prezentat la Universitatea Maghiară de Arte Plastice din Budapesta, dar din păcate (sau poate nu) nu mi-a reușit. Examenul a constat din trei probe, încercări foarte dificile: desen pe baza unui portret, prezentarea a vreo patruzeci de desene pregătite în prealabil acasă, proiectare în diferite domenii, conform secțiilor. Precum îmi amintesc, din cei cam o mie patru sute de candidați abia o sută doisprezece au intrat la facultate. Ceea ce am aflat ca o curiozitate: aproximativ a patra, cincea sau chiar a șasea oară se ia examenul din an în an, chiar am și observat că cei prezentați la admitere nu erau prea tineri în marea majoritate.

– Adela, poate „ți-a mers pofta” de la următoarele încercări la aceeași instituție de învățămînt?

– Îmi amintesc foarte clar că n-am devenit decepționată, nici nu prea m-am necăjit, așteptîndu-mă la așa ceva, știind că e foarte greu să reușești la examen, totuși m-am pregătit cu seriozitate și conștiinciozitate, lucrînd nespuse de mult, avînd o rază de speranță. Am avut noroc că părinții m-au încurajat și împreună cu ei am hotărît să mă prezint la studii în România. Un obstacol serios era pentru mine limba, fiindcă degeaba am învățat româna la școală doisprezece ani de zile, acasă neconvertînd destul românește, n-am vorbit cursiv limba. Din această cauză mi-a fost teamă să-mi continui studiile în România. Totuși după o meditație serioasă, de la o zi la alta, mi-am concentrat puterile și am hotărît. Astfel m-am prezentat la examenul de admitere dat la Academia de Arte Vizuale „Ioan Andreescu”, Facultatea de Arte Decorative și Design din Cluj. La examenul unde

m-au însoțit și părinții, mi s-au cerut desene, să vorbesc despre proiecte pregătite pînă atunci, etc. Am reușit, despre rezultate informîndu-mă, n-o să uit cît trăiesc, domnul profesor **Savel Chepte**, șef de secție. Ce să zic, m-am bucurat foarte mult într-o privință, dar în același timp am început să-mi imaginez greutățile ce mă așteptau.

– Anume, cum îți amintești de cei cinci ani de studii?

– Foarte greu a fost la început, mai cu seamă din cauza limbii. Aveam noroc că profesorii erau înțelegători și mai zîmbeau cînd mă exprimam mai greoi. Am avut mulți colegi maghiari din România care, traducînd mereu, mi-au ajutat neconștient. Mai devreme de multe ori făceam excursii cu familia, dar aceasta a fost pentru mine o excursie lungă de tot, o lecție de viață, trăind în alte condiții decît acasă. Motivul de a învăța, planul de a-mi atinge scopul mi-au ajutat să înving obstacolele. De altfel în anul întîi am primit bursă de studii din partea statului român, iar din anul doi, din partea Ungariei. Cazarea a fost cam complicată, cam de opt ori m-am tot mutat de la o gazdă la alta, dar am stat și la cămin. În ultimii trei ani am reușit să-mi găsesc o chirie foarte comodă, acceptabilă, aproape de centru, de facultate.

– Te rog să ne povestești și despre studiul propriu-zis.

– De la început trebuia să ne alegem secția respectivă, eu alegîndu-mi designul industrial, care mi s-a părut cel mai apropiat de proiectarea obiectelor, ce mă atrăgea în prealabil. În primii doi ani am avut mai ales studii de culori, de forme, de anatomie, ergonomie, de machetare. Din anul trei au urmat temele mai interesante, legate de proiectare, de domeniul designului industrial. Ne-am ocupat, printre altele, de comunicări vizuale, de grafică publicitară, de ambient, de exemplu, ce erau foarte interesante.

– Cum te-ai descurcat la Cluj, ți-a plăcut orașul?

– La început mi-a fost greu, fiind singură de-acasă. M-am acomodat însă foarte ușor, Clujul fiind un oraș studentesc, frumos care oferă o sumedenie de posibilități de distracție. Eu, de pildă, am fost de multe ori la concerte, expoziții, la spectacole de teatru în ambele limbi, de aceste oferte ducînd azi un mare dor. La Teatrul Național Român, de exemplu, aveam un spectacol preferat, o piesă de Santanelli: „Regina mamă”, care s-a prezentat timp de trei ani, eu văzînd piesa cam de douăzeci de ori, încît și casierele mă cunoșteau. Jucau doi actori foarte buni: Silvia

Ghelan și Marius Bodochi. Întîmplător pe acest artist l-am văzut la Teatrul Cetății din Budapesta, cînd eram în anul întîi la liceu, prezentîndu-se piesa J. P. Marat, ce mi-a plăcut mult de tot. O coincidență întîmplătoare: la Cluj s-a inaugurat ulterior o Sală de Cameră de Teatru, prima piesă fiind tot „Marat”, iar în vară s-a jucat această piesă la Giula, în regia lui János Szász, pe care am văzut-o bineînțeles de două ori.

Încă ceva: Hundi, cîinele meu „de buzunar” (2,5 kg, 25 cm) a contribuit la fel să duc dor de familie, fiind cu mine la Cluj, care chiar frecventa și cursurile împreună cu cîinii altor colegi. Am studiat într-o atmosferă familială, profesorii erau consecvenți, dar țineau mult la tineret, la copii și aveam o relație nespuse de bună. Mi-e dor de profesori, de colegi, cu care țin relația în continuu, fie că sînt din Baia Mare, Cluj, Republica Moldova chiar unii m-au vizitat la Giula de mai multe ori.

– După obținerea diplomei ai mai studiat încă un an...

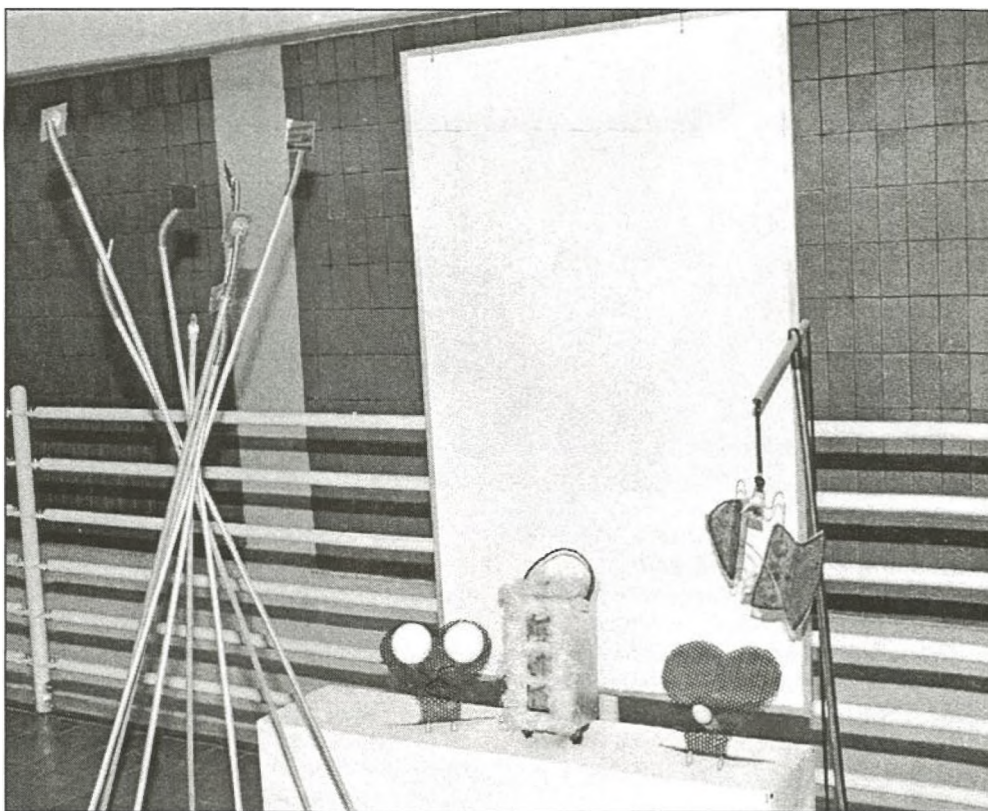
– Ca temă pentru lucrarea de diplomă, la liberă alegere, mi-am ales: Reamenajarea Turnului Pompierilor din Cluj-Napoca, pe care timp de trei ani l-am văzut din geamul chiriei. A necesitat o muncă temeinică de pregătire, cercetare în bibliotecă, arhivă, prin planuri de arhitecte etc. A reușit foarte bine, mi s-a recunoscut din plin lucrarea, de care m-am ocupat într-adevăr foarte mult. În anul 1998 mi-am obținut diploma (ca designer), specializată în domeniul design industrial. Ca să-mi prelungesc anii studențești, m-am înscris la studii aprofundate, mai învățînd încă un an la Cluj, de care-mi pare bine și ulterior. În acest an aveam mai multe studii teoretice (mitologie, marketing, multimedia etc.), iar în domeniul temei practice, cu ajutorul șefului de secție **Alexandru Alămoreanu**, am proiectat diferite lămpi (și cele din fotografii), pe care le-am expus recent la Biblioteca Județeană din Békéscsaba, unde a avut loc o expoziție colectivă a tinerilor județeni, care au studiat artă plastică și industrială în instituții de învățămînt superior. Nu era întîmplător că o lampă am denumit-o: „Moartea lui Marat”, pe care i-am oferit-o drept cadou regizorului János Szász la spectacolul estival giulan.

– Iar în prezent ce faci, ce te preocupă?

– Deocamdată-mi caut locul acasă. Pînă acum m-am preocupat de ceea ce prefer și aș dori să fie tot așa și-n viitor, să mă folosesc de cunoștințele mele de specialitate obținute în România. „Școala” adevărată de pe acum va urma, cînd va trebui să demonstrez în practică, în viața de fiecare zi. Deocamdată încă nu mi-am găsit loc de muncă, sperînd totuși că voi reuși cît mai repede. Pe această cale m-aș folosi de ocazie să le mulțumesc acelor persoane (Ștefan Oroian, Mihai Kozma) care în cursul anilor precedenți mi-au solicitat contribuția la pregătirea diferitelor proiecte, lucrări, desene sau alții care mi-au acceptat concursurile înaintate.

– Iar noi îți mulțumim pentru interviu, te felicităm și cu această ocazie, dorindu-ți succese de viitor Adela!

– E. Bányai –

La 17 noiembrie a.c. la Jaca s-a organizat o Conferință de specialitate pentru bibliotecarii de naționalitate din județul Bichiș și Hajdú-Bihar. Inițiativa pornită de la **Ibolya Bíró**, directoarea Casei de Cultură și Bibliotecă din Jaca, a fost sprijinită de **Géza Krasznahorkai**, directorul Bibliotecii „Mogyoróssy János” din Giula și colegile sale **Maria Sz. Kiss** și **Doina Luțai** și a fost finanțată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.

La conferință au participat și reprezentanți ai unor instituții și foruri care au anumite legături (de funcționare, de năzuințe comune) cu bibliotecile: reprezentanții celor două biblioteci județene – din cea din județul Hajdú-Bihar **dr. Keller Ferencné**, din cea din județul Bichiș **Zsuzsa Lonovics** –, reprezentanți ai Consiliilor județene – **dr. Ferenc Pintye**, șef de secție și **József Hevesi**, consilier de specialitate –, **András Gulyás**, primarul comunei Jaca și **Imre Nagy**, primarul comunei Veherd, **Traian Cresta**, președintele Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria și **Ioan Tanaszi**, vicepreședinte.

Prelegerile de specialitate au fost ținute de **dr. Maria Berényi**, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, **Zsuzsanna Lukács**, șef de secție la Biblioteca Centrală de Limbi Străine și **Géza Krasznahorkai**, directorul giulan.

Programul oficial a conținut și o plimbare prin Jaca și Veherd, unde oaspeții au vizitat cele două biserici ortodoxe românești, prezentate de preotul **Pop Cosmin Florentin**, adică s-au întâlnit cu reprezentanți ai conducerii celor două localități, cu membrii Autoguverărilor minoritare române, aflând multe informații despre viața comunelor.

Dincolo de programul oficial, în pauze, în timpul plimbărilor și călătoriilor s-a vorbit mult despre probleme de actualitate din domeniul bibliotecilor. Am adunat o retrospectivă a situației critice a bibliotecilor de la colegele sosite din mai multe localități.

Piroska Eisele de la Biblioteca Centrală de Limbi Străine din Budapesta, referentă de specialitate a românilor:

– Pentru mine cel mai grozav lucru l-a însemnat că la Jaca a început o convorbire, o comunicare între noi, ceea ce pînă acum nu a existat. Am fost încântată de ideea întâlnirii bibliotecarilor chiar aici, la Jaca și Veherd, unde am văzut și bisericile ortodoxe. Sper că de acum încolo voi avea cu cine să colaborez pentru că vād: pe toți cei de aici îi interesează soarta românilor din Ungaria, viața lor culturală, păstrarea identității, la ceea ce aș dori să contribui și eu prin biblioteca noastră. Cît timp îmi va sta în putință voi expedia cărți românești și voi face tot ce pot pentru aceste comune de la periferie.

– Ați prins cîteva idei pe drumul căroră s-ar putea porni?

– Din păcate, ceea ce a reieșit și din întâlnirea noastră e că toate depind de bani. Iar dacă mă gîndesc că toată zona aceasta din Bihor a fost inundată în anul respectiv, ceea ce e o tragedie, vor fi necesari mulți bani pentru ajutorarea sinistratilor...

Ne-a stat la dispoziție un timp scurt, deși tare aș fi dorit să întreb aceste biblioteci mici dacă au în colecția lor exemplare din publicațiile autorilor români din Ungaria, fiindcă acesta ar fi lucrul cel mai important. Sînt o grămadă de cărți (de ex., ale lui **Mihai Cozma** și **Lucia Borza**) care ar putea ajuta oamenii să învețe din nou limba română... Pe mine mă exasperează că bisericile, precum am auzit, sînt goale, nu sînt copii botezați, nu există vorbă românească în comună și deși există un stoc de cărți românești la bibliotecă, nu sînt cititori.

Iulia Puskás de la biblioteca din Crîstor:

La noi în localitate avem o bibliotecă mai modestă, deși ne putem mîndri cu cîteva rafturi de cărți românești. Majoritatea volumelor le-am primit de la Biblioteca de bază din Giula. Tocmai colegele mele giulane m-au

JACA – O conferință de specialitate (Dincolo de programul oficial)

sunat la telefon să mă informeze despre organizarea conferinței invitîndu-mă la Jaca. Am acceptat cu speranța să-mi cunosc colegele și să aflu cît mai multe informații despre schimbările și noutățile din acest domeniu. La fața locului mi-am dat seama cu cîte și cîte probleme specifice ne confruntăm. Am întîlnit colege care ar necesita pentru inventarul lor și mai multe cărți pentru copii, fiindcă acestea sînt cele mai căutate. În alte biblioteci de naționalitate ar fi nevoie și de unele reviste românești. Și atunci vin eu cu biblioteca noastră, care își poate număra foarte ușor cititorii „în limba română”.

Dovadă celor auzite la forum, uite dacă nu se mai predă româna la școală, nu mai are influență biserica ortodoxă, nu se mai păstrează din generație în generație nici limba română. Chiar și cititorii mei sînt membrii unor familii stabilite la noi din România. Ei sînt aceia care mai citesc, mai răsfoiesc cărți românești.

Doina Luțai de la Biblioteca română de bază din Giula:

Fiecare bibliotecă de naționalitate își are situația sa specifică. Chiar și biblioteca noastră depinde de Primăria orașenească, prin urmare confruntăm probleme asemănătoare

re celorlalte biblioteci în privința procurării unor noi publicații. Domeniul cel mai dificil este difuzarea volumelor. Din păcate, nu mai există metoda exemplarelor de cînte, obligatorii, cînd se trimiteau automat volumele odată cu apariția lor din tipografie. Azi ajungem la cărți deseori prin relații personale cu autorii, cînd îi căutăm și-i rugăm personal să ne dea cîte-un exemplar.

Un lucru îmbucurător în traficul cărților românești este că Fundația Culturală Română donează stocuri de cărți chiar pentru mai multe biblioteci din localități populate și de români.

La Jaca, noi, specialiștii, am vorbit mult și am căzut de comun acord că pentru bibliotecile de naționalitate este o sarcină primordială întărirea bazei de cărți cu caracter de istoriografie locală. Și, aceste monografii le-am putea împrumuta din cînd în cînd una alteia.

Tünde Bagdán Kántor de la biblioteca din Darvas:

În același timp lucrez la două posturi: sînt bibliotecară și singura angajată la Serviciul pentru ocrotirea familiei și bunăstarea copiilor din cadrul Primăriei locale. Prin urmare: cunosc situația comunei, viața oamenilor. Știu și despre strădania Autoguverării minoritare române din Darvas, înființată la ultimele alegeri, cum că ar dori să introducă predarea limbii românești la școală. Pe undeva și din acest motiv am dorit să particip la această conferință de specialitate din Jaca. Aș dori să ajut și eu noua inițiativă, foarte nobilă, de aceea voi încerca să-mi adun toate informațiile cu privire de unde, în ce mod mi-aș putea procura cărți românești. Sînt convinsă (am primit unele oferte concrete) că dacă voi reuși să obțin măcar cîteva volume, voi putea contribui la predarea și însușirea limbii române în rîndul generațiilor tinere din Darvas. Uite iar o dovadă care demonstrează însemnătatea BIBLIOTECII în viața culturală a unei comunități.

Judit Potocska Csonka de la biblioteca din Chitighaz:

La Jaca am văzut o demonstrație practică a folosirii noului CD al Bibliotecii Centrale de Limbi Străine, care conține informații despre publicațiile minorităților din țară. Mai că mi s-a frînt inima gîndindu-mă cît de rămasă în urmă este majoritatea bibliotecilor în aprovizionarea cu tehnică modernă. Nu prea vom avea posibilitatea să ne folosim de această nouă realizare modernă. Noi, de ex., sîntem nevoite să acceptăm că Primăria din Chitighaz nu ne poate da mai mult, decît ne dă actualmente. De aceea încercăm să înaintăm dosare de concurs. Dar acestea sînt puține și din păcate nu se prea găsesc concursuri de a îmbogăți parcul de aparate tehnice. Însă se sprijină multe programe cu caracter cultural organizate de biblioteci și centre culturale. La Jaca m-a liniștit faptul că **dr. Maria Berényi**, membră în Curatorul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” e conștientă și cunoaște problemele noastre, chiar ne înțelege în ce direcții s-ar merita să se facă unele modificări în sistemul concursurilor și s-a angajat să ne tălmăcească exigențele noastre, bibliotecarilor de naționalitate în cercul celorlalți curatori.

Zsuzsa Lonovics de la biblioteca județeană Bichiș:

Lucrez la secția de metodologie la biblioteca județeană, care îngrijește fondul de cărți slovac, deci pe undeva cunosc sistemul de aprovizionare al bibliotecilor de naționalitate. Vād că peste tot e problemă procurarea volumelor și revistelor. Majoritatea bibliotecilor filiale, de naționalitate funcționează în localități cu populație mai mică, unde chiar însăși existența bibliotecilor este în pericol. Numai o dată statistică: în ultimul timp în județul Bichiș 11 biblioteci au fost închise definitiv sau provizoriu. Tot așa au ajuns în pericol și școlile din aceste locuri: sau se închid sau se comasează. Și unde va dispărea școala, cu timpul nu va mai exista nici bibliotecă, nici casă de cultură... — anra —

Cine nu a fost încă în acest muzeu și încă nu a văzut acest spațiu de expoziție minunat, nici nu-și poate imagina cum poate să-l cucerească pe om monumentalitatea cu puterile sale pozitive și negative. Spațiul despre care vorbesc este o biserică din secolul al XVI-lea, care în timpul celor două războaie mondiale a fost bombardată. Azi ruinele adăpostesc un Muzeu, – ce a rămas din biserică a primit un acoperiș ușor și încălzire de podea. Pereții despuiați, nefiind tencuiți, dezvăluie întreaga structură a acestei clădiri monumentale, care – în consecință – dă impresia de a te cuceri și coplesii psihic și fizic.

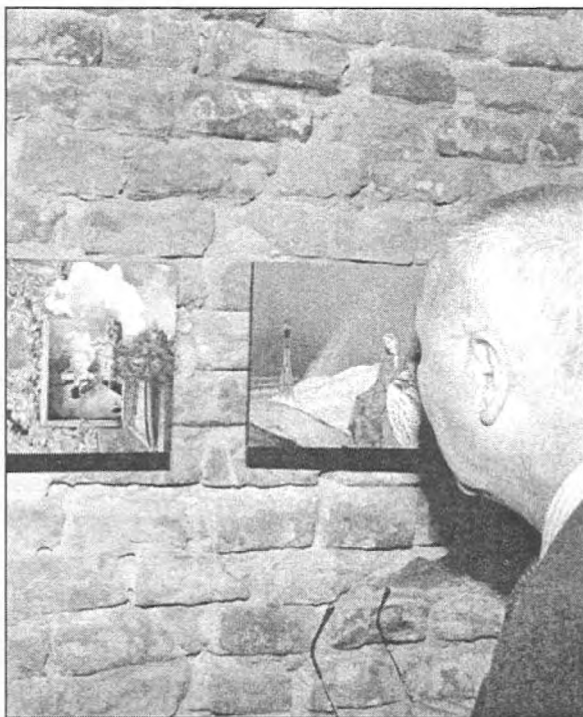
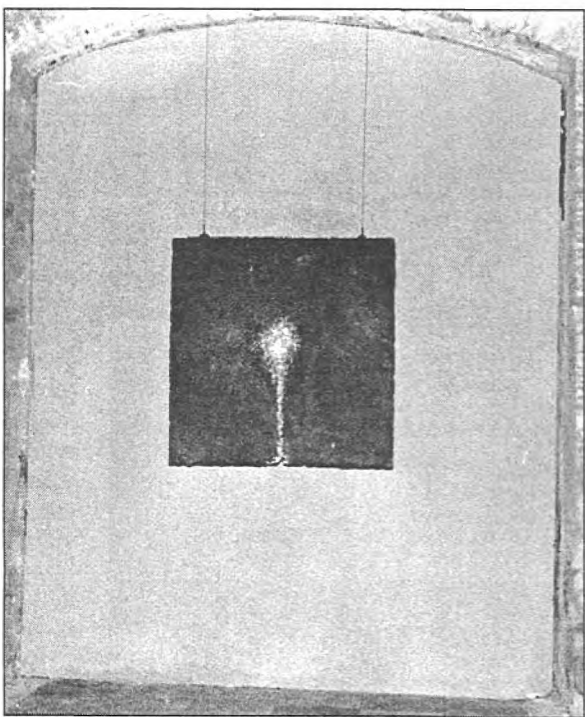
Este un mediu adecvat, un loc unde poți să te gîndești, să meditezi și, dacă ai cu cine, să și discuți despre infinit.

Iar: să cucerești acest spațiu, să expui pe tematica infinitului este culmea perfecțiunii. Judit Nádor a ajuns cu această expoziție la infinit, în culmea perfecțiunii. Creația Juditei Nádor este bogată, de un inventar impunător care cucerește privitorul în adîncime. Materialul lucrărilor e preparat singur de artistă, care folosește diferite materiale pe care nu le cunoaștem exact, dar care se încadrează în ceea ce face, în acord cu lucrarea artistică. Iar factura lucrărilor este de fiecare dată atrăgătoare, uneori chiar șocantă. Cu propriile legi de

Creația infinită

Expoziția Judit Nádor

Muzeul Kiscelli din Budapesta

aparență, artista ne acordă imagini simple, reduse.

În sistemul pe care ni-l oferă Judit Nádor, ne putem adînci în mai multe direcții: ne putem înălța în transcendența expresivității și a vieții noastre, pînă și în filozofia genezei, a începutului, a infinitului. Trebuie o anumită stabilitate și o anumită stare sufletească prin care te poți apropia de identitatea acestor lucruri, ca să le transpiri, ca să le cucerești. Uneori îți vine să le atingi și să te încarci cu energia elementară prin mijlocirea acestor opere de artă. Oprindu-te în fața acestor lucrări, formulezi o întrebare, o formezi și primești un răspuns filtrat prin secole. Judit Nádor e convinsă și știe să interpreteze posibilitățile infinite ale conjuncturilor cotidiene date acestei structuri cu permutabilitate finită, în care cele 64 raporturi prestabilite oferă un răspuns la orice întrebare. În complexul sistem Yi jing, format din 8 trigame și 64 hexagoame, se zămislește o lume paralelă în care se pot descifra raporturile încalcate ale omului cu lumea care îl înconjoară.

În imaginea globală care ne cuprinde la expoziție: prin formă, prin linii și prin culori, prin sobietatea compozițiilor, artista ne sugerează adîncime poetică, un fenomen transcendent și farmec estetic.

Foto, text: Șt. Oroian

Un grup de intelectuali în frunte cu Vasile Dan, poet, redactor șef al Revistei Culturale „Arca” din Arad, acum la început de iarnă, într-un frig pițigător, trecînd pe jos granița, cum numai bijnițarii o fac în general, dar cu diferența că nu au avut bagaje. Cultură, cultură adevărată, cultură românească au adus în cărți, în cap și în suflet. Vameșii nu au avut ce să controleze. Au venit ca să participe la ultimul cinaclu literar al anului acesta, organizat la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria. În ziua de 20 noiembrie seara la ora 19. Vă spun sincer, am avut emoții așteptîndu-i pe cei invitați din Giula, după ce au sosit oaspeții arădeni. Am avut emoții, deoarece deja în timpul săptămîinii am știut că mulți dintre cei care de obicei participă la astfel de întruniri spiritual-literar-artistice, din motive obiective n-o să fie prezenți. Preasfințitul Sofronie cu un grup de preoți a fost la Băile Herculane, o altă parte a intelectualilor noștri au fost la Budapesta la o festivitate culturală.

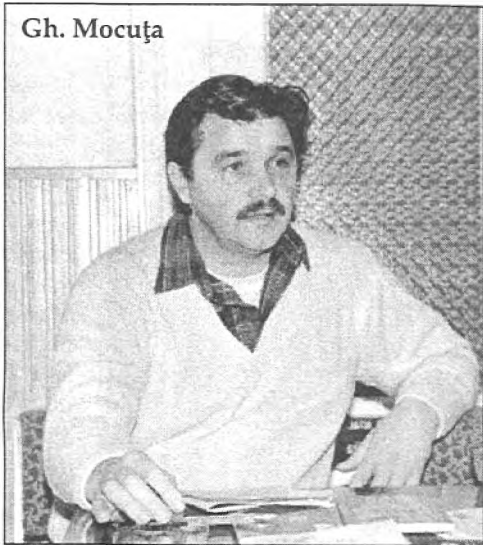
Un mic nucleu însuflit l-a înconjurat pe poetul Vasile Dan, pe poetul critic-literar Gheorghe Mocuța și pe actorul Ovidiu Ghiniță.

În prima parte a seratei Gheorghe Mocuța, critic-literar ne-a desenat un portret viu despre viața și lirica poetului Vasile Dan, iar actorul Ovidiu Ghiniță elegant, cu o deosebită tandreț

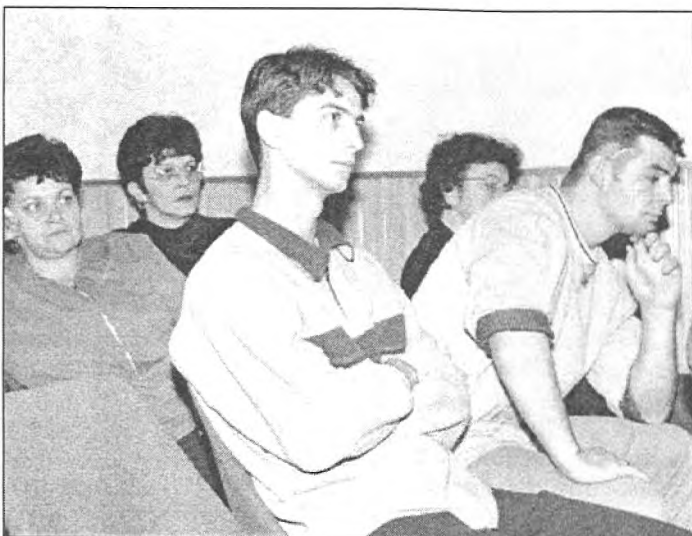
Cenaclu literar

VASILE DAN

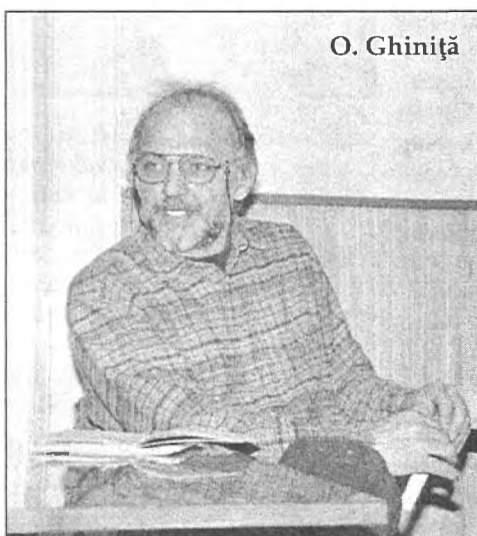
Gh. Mocuța

V. Dan

O. Ghiniță

ne-a prezentat cîteva poezii ale poetului Vasile Dan.

Acest „poet perfect”, cel mai bun din vestul României a răspuns la întrebările noastre. Am reușit să cunoaștem tainele poeziei, l-am auzit vorbind despre echipa cu care lucrează, cu care a reușit să formeze o atmosferă creatoare în „raionul” Arad, „în raionul fără tradiții”... Azi în jurul revistei Arca se adună poeți, scriitori profesioniști, artiști plastici, care în ultimii zece ani au încercat și au reușit să dea fazon cultural, intelectual acestui „raion” din vestul României.

La sfîrșitul întîlnirii nu am mai avut emoții, constatînd că am reușit să ne încărcăm bateriile, m-am liniștit, căci cei prezenți, puțini la număr, au pus întrebări bune, cu un interes sincer, iar prin răspunsuri au fost pipăibile arterele artistului, stofa și „pielea” poetului.

Iar la sfîrșit, ceaiul minunat al domnului Țîrlea, ca și altădată, a fost bun și găzduitor, în jurul mesei a continuat discursul, într-o atmosferă prietenească și deosebit de caldă.

Afară era și mai frig, au înghețat parbrizele, cînd a trebuit să ne despărțim.

Dar ne-am înțeles că în anul 2000, dacă vom trăi, vom continua acest dialog „româno-român”. Iar artiștii arădeni, prietenii noștri arădeni au trecut granița pe jos și la întoarcere.

Text: Șt. Oroian
Foto: Ana Radici

Programul
MTV1Az MTV
műsora

November 29. hétfő

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 Humberto Cirkusz (csehszlovák sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sorozat) 12.00 Hírek 12.30 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Pillangósziget 14.35 Kaliforniai álom (amerikai sorozat) 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.30 Játsszunk bábszínházat! 15.58 Hírek 16.05 Kék ég légítársaság (ausztrál sorozat) 16.58 Hírek 17.00 Halálfa 17.30 Maradj velünk! 17.35 Tükör által 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 Megoldás 2000 18.30 Szerencsepercek 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 19.50 Sporthírek 20.00 A látogató (amerikai sorozat) 20.50 112 (bűnügyi magazin) 21.25 Ugye, kicsit ismerős? 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Magyar Szalon 23.00 Mario, Maria és Mario (olasz film) 0.50 Bank utca.

November 30. kedd

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 Humberto Cirkusz (csehszlovák sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Rosszcsont kalandjai (ausztrál sorozat) 14.35 Kaliforniai álom 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sorozat) 15.35 Múlt-kor 15.58 Hírek 16.00 Kék ég légítársaság (ausztrál sorozat) 16.58 Hírek 17.00 Szemétsors 17.30 Katolikus krónika 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THEMA 18.30 Alfonszow 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Vízi zsaruk (ausztrál sorozat) 20.50 Telemázi 21.20 Koffer 21.45 Három kívánság Klub 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Női kézilabda-vb 22.50 Szabad Verseny 23.15 Punta Grande (magyar-német film).

December 1. szerda

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 Paradicsom szálló (német sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírmagazin 13.00 Nemzetiségi magazinok 13.58 Hírek 14.05 Rosszcsont kalandjai (ausztrál sorozat) 14.35 Kaliforniai álom (amerikai sorozat) 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (brazil sor.) 15.35 Kukori és Koltkoda 15.40 Játékos bestiárium 15.58 Hírek 16.05 Kék ég légítársaság (ausztrál sor.) 16.58 Hírek 17.00 Titkok a homokban 17.30 Magyarok Nagyasszonya 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THEMA 18.30 Zöldpont 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 Önök kérték! 21.00 Pesti Fekete Doboz 21.30 Pláne! 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Női kézilabda-vb 22.45 Fogadóóra 23.15 Lisszaboni történet (német-portugál film) 0.55 Bank utca.

December 2. csütörtök

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér (információs műsor) 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 Paradicsom Szálló (német sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sorozat) 12.00 Hírmagazin 13.00 Együtt 13.58 Hírek 14.05 Rosszcsont kalandjai (ausztrál sorozat) 14.35 Kaliforniai álom (amerikai sorozat) 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai 15.35 Kisokos 15.58 Hírek 16.05 Kék ég légítársaság (ausztrál sor.) 16.58 Hírek 17.00 Teknősök és kormoránok – Aldoatok az Öböl-háborúban (angol természetfilm) 17.30 A máig élő hazugság 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THEMA 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Mindent a szerelemért (br. sor.) 19.30 Híradó 20.00 Szomszédok (sor.) 20.30 Nem jogerős 21.00 Családi kör 22.00 Híradó 22.05 Aktuális 22.30 Női kézilabda-vb 22.45 Panoráma 23.15 Twin Peaks (amerikai sorozat) 0.50 Bank utca.

December 3. péntek

5.42 Hajnali gondolatok 5.45 Agrárvilág 6.00 Szabadság tér 9.05 A bestia (brazil sorozat) 10.00 Paradicsom Szálló (német sorozat) 11.10 Erdészház Falkenau (német sor.) 12.00 Hírmagazin 13.00 Körzeti magazinok 13.58 Hírek 14.05 Rosszcsont kalandjai (ausztrál sor.) 14.35 Kaliforniai álom 14.58 Hírek 15.00 A homok titkai (br. sor.) 15.35 Erdőjárók (természetfilm) 15.58 Hírek 16.00 Kék ég légítársaság (ausztrál sor.) 16.45 Három kívánság Klub 16.58 Hírek 17.00 Háttértudomány 17.30 Szent-földi szent helyek ünnepe 17.50 Körzeti híradók 18.00 Híradó 18.15 THEMA 18.30 Ki marad a végén? 19.00 Mindent a szerelemért (brazil sorozat) 19.30 Híradó 20.00 TS – PNB-labdárugó-mérkőzés 22.10 Híradó 22.15 Aktuális 22.55 X-akták (amerikai sor.) 23.35 Ezredvégi próféciák 0.20 Bank utca.

December 4. szombat

5.45 Agrárvilág 6.00 Aranyfűst 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.05 Te jössz! 9.30 Jövő-menő 10.00 Hol-Mi? 10.30 Égyűrűk 11.00 Ablak 12.00 Hírek 12.05 Időkerék 12.10 Halhatatlan melódiák a 100 tagú Cigányzenekar 12.40 Derült égből egy család (német sor.) 13.30 PoliTour 14.00 Háló 14.30 Delta 15.00 Zenebutik 16.00 A Századunk Műhelyéből 16.20 1100 év Európa közepén 16.50 TS – PNB-labdárugó-mérkőzés 19.00 Lottóshow 19.30 Híradó 20.00 Kamera Hungária '99 22.00 Trainspotting (angol film) 23.35 Női kézilabda-vb 23.50 Periféria (francia film).

December 5. vasárnap

6.00 Gazdatévé 6.20 „Igy szól az Úr!” 6.30 Mackó apó meséi 6.50 Garfield, az életművész 7.20 Vasárnapi sziget 9.00 Főté 11.00 Három Kívánság Klub 12.00 Hírek 12.05 A jövő Magyarországa 12.35 Christine (francia film) 14.15 Adventi vasárnapok 15.10 Örömhír 15.35 A láthatatlan világ 16.35 Emily (kanadai sor.) 17.15 Gondolatok advent első vasárnapjára 17.25 Bűvös hatos 17.55 TS – Góli! A PNB-mérkőzések összefoglalója 19.00 7 óra 20.00 Rögtön! 21.00 Mr. Wonderful (amerikai film) 22.45 Rock Café 23.40 Női kézilabda-vb.

Programul
TV2A TV2
műsora

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Friderikusz (ism.) 10.20 Autószalon 2000 (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Divatshow 11.45 Kiskedvencek klinikája 12.10 Édes hármásban (fr. vígjátéksorozat) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Szeretném, ha megszületnél (am. film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz Maria (perui sorozat) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 A Dél-Tenger kincsei (francia kalandfilm-sorozat) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Kettesben 23.15 Színpék 24.00 Kultúra az Interneten 0.35 Vers éjféli után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Szörmentén 9.50 Adrenalin 10.20 Segíts magadon! 10.50 Közvetlen ajánlat 11.45 Airport (angol dokumentumfilm) 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Rózsarománc (am. romantikus film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilmsorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz Maria (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Forró nyomon 20.50 JAG – Becsületbeli ügyek (am. sor.) 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Tűzriadó (német sorozat) 23.25 Esküdt ellenségek (amerikai sor.) 0.20 Tudomány az Interneten 1.05 Vers éjféli után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Baba Mama magazin 9.50 Zoom (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Mindenki gyermeke – Jessica McClure megmentése (am. film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz Maria (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Profik – Bevetésre készen (német sor.) 20.55 Esti Broadway 22.00 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Tűzvonásban (amerikai film) 0.40 Kultúra az Interneten 1.15 Vers éjféli után.

6.10 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Airport (angol dokumentumfilm-sor.) 9.50 Kiskedvencek klinikája 10.20 Hurrá, utazunk! (ism.) 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Kultúra az Interneten 11.55 Follow me 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Dominik és Eugene (amerikai film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai kalandfilm-sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz Maria (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Friderikusz Ösztálytalálkozó 21.45 Jó estét, Magyarországi! 22.30 Rajtam a sor (amerikai film) 0.10 Magyarország holnap 0.45 Mediawave Turné 1.35 Vers éjféli után.

5.55 Faluvilág 6.25 Aerobik Norbival 6.30 Jó reggelt, Magyarországi! 8.30 Gazdagok és szépek (am. sor., ism.) 8.55 Riviéra (ism.) 9.25 Divatshow 9.50 Magyarországi holnap (ism.) 10.20 Follow me 10.45 Fő az egészség 10.50 Közvetlen ajánlat 11.20 Tudomány az Interneten 12.10 Édes hármásban (fr. sor.) 12.35 Riviéra (európai koprodukciós sor.) 13.00 Félnék vagyok, de hódítani akarok (francia film) 14.45 Gazdagok és szépek (amerikai sor.) 15.10 Szuper csapat (amerikai sorozat) 16.00 Sunset Beach (am. sor.) 16.45 Samantha (venezuelai sor.) 17.40 Luz Maria (perui sor.) 18.30 Tények 19.00 Szerencsekerék 19.30 Rosalinda (mexikói sorozat) 20.00 Dáridó 21.45 Jó estét Magyarországi! 22.30 Szeszélyes éjszák. Autószalon 2000 (autómagazin) 23.00 A sorozatgyilkos (német film) 1.00 Vörös cipellők (amerikai erotikus film).

6.00 Gyökereink 6.30 Repülő ház 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Partytév 14.30 Csillagközi szökevények (amerikai sci-fi sorozat) 15.00 Szerelmek első látásra 15.30 Sabrina, a boszorkány (amerikai vígjátéksorozat) 16.00 Dawson és a haverok (amerikai sorozat) 17.00 Jó barátok (amerikai vígjátéksorozat) 17.30 Herkules (amerikai fantasztikus sorozat) 18.30 Tények 19.00 Baywatch (német-amerikai akciófilm-sorozat) 20.00 Halálugrás (amerikai akciófilm) 21.50 Bújj, bújj, ördög! (amerikai film) 23.45 Y-akták 24.00 Titokzatos játékok 3.

6.00 Reggeli gondolatok 6.30 Állatkert a háztáskában 7.00 TV2 Matiné 9.00 Cartoon Network 11.00 Parker Lewis sohasem veszít (amerikai ifjúsági vígjátéksorozat) 11.25 Gimi dili (amerikai ifjúsági sor.) 12.00 Hurrá, utazunk! 12.30 Vad világ (természetfilm-sor.) 13.15 Friderikusz Ösztálytalálkozó (ism.) 15.15 Quantum Leap – Az időutazó (amerikai sor.) 17.00 Xena (amerikai sor.) 18.00 Napló 19.00 Baywatch (német-amerikai akciófilm-sorozat) 20.00 Pesti fények (új sikershow) 21.50 Friderikusz Szubjektív 22.50 Góli! Góli! Góli! 23.40 Mielőtt befejezi röpét a denevér (magyar film) 1.15 Forró nyomon (ism.) 2.10 Vers éjféli után.

Programul
RTL KlubRTL Klub
műsora

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Babylon 5. (ism.) 9.55 Barátok közt (sor., ism.) 10.25 Top Shop 10.55 Dallas (am. sor.) 11.50 Delelő 13.50 Top Shop 14.20 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.20 A második csók (fr. sor.) 15.50 Babylon 5. (am. sor.) 16.35 Mire gondolkod? 16.40 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.35 Mire gondolkod? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 19.00 Fókusz 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Medicopter 117 – Légi mentők (német sor.) 20.50 Helyszíni szemle (bűnügyi magazin) 21.45 Pokoli szolgálat (am. sor.) 22.35 Este 22.55 A mi huszadik századunk (angol dokumentumfilm-sor.) 23.55 Dragon Ball Z (japán rajzfilm-sor.) 0.25 Országgház 0.55 Fókusz 1.15 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Babylon 5. (ism.) 9.55 Barátok közt (sor., ism.) 10.25 Top Shop 10.55 Dallas (am. sor.) 11.50 Delelő 13.50 Top Shop 14.20 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.20 A második csók (fr. sor.) 15.50 Babylon 5. (am. sor.) 16.35 Mire gondolkod? 16.40 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.35 Mire gondolkod? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 19.00 Fókusz 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Csi! 20.55 Vészhelyzet (am. sor.) 22.00 MMM (Mi? Mennyi? Miért?) 22.30 Autómánia 23.00 Este 23.20 Lone Star (amerikai film) 1.40 Fókusz (ism.) 2.00 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Babylon 5. (am. sor., ism.) 9.55 Barátok közt (sor., ism.) 10.25 Top Shop 10.55 Dallas (am. sor.) 11.50 Delelő 13.50 Top Shop 14.20 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.20 A második csók (fr. sor.) 15.50 Babylon 5. (am. sor.) 16.35 Mire gondolkod? 16.40 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.35 Mire gondolkod? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 19.00 Fókusz 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Payla és Paulina (mexikói sor.) 20.45 Perpatvar 21.50 Trinity – Érzelmek viharában (am. filmsorozat) 22.40 Este 23.00 Pont hu 23.30 Bűnvadászok (am. sor.) 0.20 Dragon Ball Z (rajzfilmsor.) 0.45 Antenna 1.15 Fókusz (ism.) 1.35 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Babylon 5. (am. sor., ism.) 9.55 Barátok közt (sor., ism.) 10.25 Top Shop 10.55 Dallas (am. sor.) 11.50 Delelő 13.50 Top Shop 14.20 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.20 A második csók (fr. sor.) 15.50 Babylon 5. (am. sor.) 16.35 Mire gondolkod? 16.40 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.35 Mire gondolkod? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 19.00 Fókusz 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Az ördög jobb és bal keze 2. (olasz vígjáték) 22.00 Zsoldosok (amerikai film) 22.50 Este 23.10 Végállomás (angol film) 0.55 Pont hu (ism.) 1.25 Fókusz (ism.) 1.45 Divatklip.

6.30 Reggeli (információs magazin) 9.00 Recept Klub (ism.) 9.10 Babylon 5. (am. sor., ism.) 9.55 Barátok közt (sor., ism.) 10.25 Top Shop 10.55 Dallas (am. sor.) 11.50 Delelő 13.50 Top Shop 14.20 Klip Klub 14.50 Az első csók (fr. sor.) 15.20 A második csók (fr. sor.) 15.50 Babylon 5. (am. sor.) 16.35 Mire gondolkod? 16.40 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.35 Mire gondolkod? 17.40 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 18.30 Híradó 19.00 Fókusz 19.25 Barátok közt (magyar sorozat) 19.55 Kóostoló 21.45 Öreglányok (amerikai sor.) 22.45 Este 23.05 Árnnyékhajsza (amerikai vígjáték) 0.45 Erotikus fantáziák 1.10 Fókusz (ism.) 1.30 Divatklip.

6.30 Ünneptárg (ism.) 7.00 Kölyökklub 10.50 Csőrré töltve 11.25 Mire gondolkod? 11.30 Ausztrál expressz (ausztrál sor.) 12.25 Kedvenc 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Pepsi Music Chart 14.10 Galla-mappa 14.40 Extralarge (olasz krimisorozat) 16.35 SeaQuest DSV – A mélység birodalma (amerikai sor.) 17.30 Várom a párom 18.30 Híradó 18.50 Fókusz plusz 19.10 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 20.00 Heti Hetes 21.00 Fókusz Extra – Miss World 1999 23.00 Híradó 23.15 Fekete vipera (angol komédiásor.) 23.50 Mesék a kriptából (am. horrorsorozat) 0.20 Beavis és Butthead 0.45 Fókusz plusz 1.05 Divatklip.

6.30 Ez nem boszorkányság! (francia ismeretterjesztő sor.) 7.00 Kölyökklub 10.25 Papyrus (fr. rajzfilm) 10.50 Csőrré töltve 11.25 A Sagala titka (lengyel kalandfilm-sor.) 11.55 Mire gondolkod? 12.00 A világ körül Michael Palinnel (angol dokumentumfilm-sor.) 12.55 Mire gondolkod? 13.00 Hírek 13.10 Autómánia (ism.) 13.40 Kész átvérés 14.00 Mennyből a Mikulás (am. családi vígjáték) 15.45 Acapulco akciósorozat (amerikai sor.) 16.40 2x2 néha sok(k) (amerikai vígjátéksorozat) 17.10 Jesse (am. komédiásorozat) 17.40 Drágám, a kölykök már megint összemertek! (am. vígjátéksor.) 18.30 Híradó 18.50 Akták 19.10 Titkok és szerelmek (mexikói sor.) 20.00 Váltásdj (amerikai akciófilm) 22.10 Igaz történetek: Szeretefoszott álmok (amerikai film) 23.45 Híradó 24.00 Országgház 0.30 A világ körül Michael Palinnel (angol dokumentumfilm-sor., ism.) 1.25 Akták (ism.) 1.45 Divatklip.

Programul
TV RomâniaA Román
TV műsora

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.05 O vedetă cu... cîntece (R) 9.35 Casa mea (R) 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial (R). Moștenirea 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Game mania 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Scena 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 O vedetă cu cîntece: Sofia Vicoveanca 16.30 Cuvînt pentru necuvîntătoare 17.00 Corect! 17.05 Jumătatea ta 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Serial. Doi băieți, o fată și o pizzerie 20.20 Știrile de sîmbătă asta 20.50 Culise 21.35 Serial. Omul de nicăieri 22.25 Jurnalul de noapte 22.40 Film. Oglinda spartă.

6.00 Știrile de sîmbătă asta 7.30 Serial. Omul de nicăieri 7.20 Desene animate 9.00 Acum, poți afla...! 9.30 Vă place filmul? 10.00 Art-Mania 11.00 Garatant 11.45 Dicționar de muzică 12.30 Lumea și noi 13.00 Arca 15.30 Asasinate celebre 16.20 Telediclopedia 17.05 Serial. Mare schimbare 18.00 Perechea potrivită! 18.30 Serial. Carol și compania 19.00 Jurnal 19.30 Surprize, surprize... 21.30 Serial. Dr. Quinn 22.20 Jurnal 22.25 Săptămîna sportivă 22.35 Film. Puterea minții.

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universul credinței 8.00 Desene animate. Ursulețul Winnie 8.30 Kiki Riki Miki. Magazin pentru copii 10.00 Viața satului 11.30 Tezaur folcloric 12.30 De luni pînă duminică 13.15 Divertisment 15.00 Serial. Lumea bărbatilor 15.25 Auto club 16.00 Serial. Blankenese 16.50 Spectacolul lumii văzut de Ioan Grigorescu 17.20 Trupa de șoc 17.55 Tragerile Loto Special 6/49 și Noroc 18.00 Perechea potrivită! 18.30 21. Prezintă Ștefan Bănică jr. 19.00 Jurnal 19.30 Fotbal Info 19.50 Zodia VIP 20.50 Film. Afaceri de familie 22.45 Jurnal 22.50 Pe față 23.55 Pariul Trio.

11.00 Surprize, surprize (R) 13.00 Jurnal 13.15 TVR Craiova 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Agenția de plasare 17.00 Corect! Prezintă Cosmin Ionescu 17.05 Jumătatea ta 18.00 Avangpremieră 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Serial. Felicity 20.40 Cu ochii'n 4 21.10 Serial. FBI C-16 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Recurs la morală 23.00 Marele jazz.

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Acum, poți afla...! (R) 9.30 Agenția de plasare (R) 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.05 Serial (R). FBI C-16 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Convingeri 15.00 Campionatul Mondial de Handbal 17.00 Corect! 17.05 Jumătatea ta 18.00 Avangpremieră. Știri 18.05 Amintiri din secolul 20 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Teledicinemateca. Brazil 22.15 Nu trageți! 22.30 Jurnalul de noapte 22.45 A-Facerea 23.15 7 Arte.

6.00 Matinal național 8.00 Emisiune pentru copii 11.00 Oră de istorie 12.00 Muzică populară 13.00 Șlagărul zilei 13.05 Sărbătoare la români 16.55 Șlagărul zilei 17.00 Varietăți 19.00 Jurnal 20.00 Film. 21.45 Concert extraordinar de binefacere organizat în scopul ajutorării populației defavorizate din diferite zone ale lumii 22.50 Lumea dansului.

6.00 Matinal național 8.00 TVR Iași 9.00 Concert extraordinar 10.00 TVR Cluj-Napoca 11.00 Pe față 12.00 TVR Timișoara 13.00 Jurnal 13.15 CiberFan 13.30 Destinul unei națiuni 14.00 Convingeri 15.00 Pentru dv. Doamnă! 16.00 Muzica populară 16.25 Casa mea 16.50 Rezultatele tragerilor Super Loto 16.55 Campionatul Mondial de Handbal 18.10 Serial. Sunset Beach 19.00 Jurnal 19.55 Serial. Moștenirea 20.45 Reflecții rutiere 21.00 Memorialul Timișoara 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Punct ochit 24.15 Rock la miezul nopții.

Vineri, 26 noiembrie

Sîmbătă, 27 noiembrie

Duminică, 28 noiembrie

Luni, 29 noiembrie

Marți, 30 noiembrie

Miercuri, 1 decembrie

Joi, 2 decembrie

ÎN LIMBA MATERNĂ - emisiune radiofonică în limba română
29 NOIEMBRIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

30 NOIEMBRIE, MARTI (redactor: Petru Cîmpian)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 19.20 Oameni celebri români - serial 19.28 Încheiere.

1 DECEMBRIE, MIERCURI (redactor: Anamaria Brad)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Sport - știri, rezultate, competiții 19.28 Încheiere.

2 DECEMBRIE, JOI (redactor: Eva Iova)

19.00 Introducere, cuprins 19.02 Magazinul „Lumea femeilor” 19.28 Încheiere.

3 DECEMBRIE, VINERI (redactor: Iulia Kaupert)

19.00 Introducere, cuprins 19.05 Știri și informații 19.10 Nota săptămânii 19.15 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc - relatează Cornel Mata din Virșet 19.20 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 19.23 Ce mai e nou la Liceul Bălcescu? - relatează eleva Edit Bordaș 19.25 Revista presei „Foaia românească” 19.28 Încheiere.

4 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Eva Iova)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.45 „Party Time” -

magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe undele Europei” - magazin euroregional realizat de studiourile din Timișoara și Seghedin 15.58 Încheiere.

5 DECEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Eva Iova)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.00 Retrospectivă săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00 Magazinul „Lumea femeilor” 15.30 Emisiune religioasă baptistă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru: 1 decembrie 1999 (MTV1 ora 13.25)

Reluare: 5 decembrie 1999 (MTV2 ora 6.25)

Programul prevăzut al săptămânii viitoare.

Emisiunea românească televizată va relata despre ședința cabinetului prezidențial al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, care va decide asupra distribuirii fondurilor primite pentru anul 1999. În continuare vom difuza un interviu cu secretarul de stat al Departamentului pentru Românii de peste Hotare, Viorel Badea. Domnia sa a vizitat de mai multe ori comunitatea românească din Ungaria, dorind să susțină inițiativele concrete ale acesteia. După intențiile noastre vom prezenta și montajul realizat cu ocazia a 150 de ani de la inaugurarea Podului cu Lanțuri, la realizarea căreia a contribuit și macedoromânul Gheorghe Sina. Aniversarea a fost organizată nu demult, de Autogovernarea Românească a sectorului II a capitalei.

Realizator: Ștefan Crâsta

FM 92,1 STEREO
RADIO VOCEA
EVANGHELIEI ORADEA

5.00-5.30 Actualități BBC 5.30-7.00 Bună dimineața 7.00-7.20 Știri locale 7.30-8.30 Muzică și meditații biblice 8.30- 9.30 Predică 9.30-11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00-12.00 Divina armonie 12.00-13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00-13.30 Actualități BBC 13.30-15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00-16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00-17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00-17.45 Actualități BBC 17.45-18.00 Anunțuri și reclame 18.00-18.45 Reluare: Predică 18.45-19.10 Emisiune pentru copii 19.10-19.30 Muzică 19.30-20.00 Cu brațele deschise 20.00-20.30 Actualități BBC 20.30-21.00 Cartea pe unde radio 21.00-22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00-23.00 Predică 23.00-5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00-18.45

MW 1395 kHz, luni, marți 21.15-21.30

FOTOGRAFIA SĂPTĂMÎNII
idee în plus

* Pentru a păstra trandafirii în glastră cât mai mult timp, dar să rămână proaspeți, procedați în felul următor: zdrobiți vîrfurile cozilor pe o suprafață de circa 2 cm; puneți în apa din glastră o aspirină și o linguriță de zahăr și, apoi, introduceți trandafirii. Vor fi superbi, o perioadă îndelungată.

* Nu tăiați cozile crizantemelor cu cuțitul sau cu foarfecă. Rupeți-le cu mîna, căci astfel, ele absorb mai ușor apa și vor rezista mult timp în vază.

* Uleiul rămas după ce s-a prăjit ceva (cartofi, de exemplu) nu va răncezi în vas dacă, după ce s-a răcit, puneți în el două jumătăți de găoace de ou. Îl veți mai putea folosi, astfel, încă de trei-patru ori (bineînțeles, completîndu-l dacă este nevoie).

* Lentilele ochelarilor nu se vor mai aburi la schimbările bruște de temperatură, dacă le ungeți regulat cu puțină glicerină și apoi le lustruiți cu o bucată de piele de căprioară.

MICA PUBLICITATE

Există în Giula un loc unde se poate minca ieftin și bine?

DA! la
**Restaurantul
„Pivnița cu bere”
(Sörpince)**

din Giula, Piața Kossuth nr. 2.

- Preparate ale bucătăriei tradiționale maghiare și românești
 - Mese festive
 - Sărbătorirea unor evenimente de familie
 - Întîlniri ale oamenilor de afaceri
- Informații la telefon:**
66/362-382

**DRAGI ELEVI,
DRAGI SPORTIVI!**

 Administrația Permanentă a Taberelor Școlare din județul Arad vine în întîmpinarea voastră cu multe și variate oferte de petrecere a timpului liber în mod util și plăcut în taberele din: **MONEASA, DEZNA, CĂSOAIA, PĂULIȘ, SĂVÎRȘIN.**

La fiecare sfîrșit de săptămînă, în orice anotimp, numai în MONEASA și SĂVÎRȘIN!

A.P.T.Ș. vă asigură locuri în bazele sale din întreaga țară în tot timpul anului.

Căutați-ne și nu veți regreta!

Telefon: 00 40 57-253703

Vă mulțumim că ne-ați ales.

La Budapesta, la 4 decembrie
Ziua culturală românească

Asociația Română din Budapesta împreună cu Autogovernarea și Primăria Belváros-Lipótváros cartierul V - Budapesta, în ziua de sîmbătă, 4 decembrie a.c., organizează în clădirea Primăriei Belváros-Lipótváros (adresa: 1051 Budapest, Erzsébet tér 4.) ediția a III-a a Zilei culturale românești din Budapesta.

Program:

Orelle 14.00-15.30: Forum organizat în special pentru oameni de naționalitate română care trăiesc în Capitală și în împrejurimi, cu participarea unor politicieni, specialiști care se ocupă cu politica pentru minorități - în sala mică a primăriei de la parter. Concomitent cu aceasta, în sala festivă se va ține repetiția generală publică.

Orelle 16.00-18.00: În cadrul programului cultural festiv va evolua pe scenă Ansamblul de dansuri populare românești „Cerbul de aur”, își vor da concursul soliști de cîntece populare românești etc.

Orelle 18.00-22.00: Tradiționalul joc, tombolă, perinița.

Așteptăm cu drag toți oaspeții!
INVITAȚIE

Centrul Cultural al României din Budapesta cu ocazia Zilei Naționale a României are plăcerea să vă invite la vernisajul expoziției de pictură, grafică și ceramică

„Opt artiști români contemporani”

Ion Berendea, Radu Dumitru, Marcel Lupșe, Suzana Fântănar, Laurențiu Mogoșanu, Theodor Moraru, Cristina Nedelea, Ion Vasai.

Vernisajul va fi prezentat de istoricul de artă - Banner Zoltán.

Vernisajul: 2 decembrie 1999, orele 18.00

Expoziția va fi deschisă zilnic pînă în 7 decembrie a.c. între orele 9-18.

**Dacă doriți să ne sunați...
...vă stăm la dispoziție!**
LA TELEFON: 66/361-789, 66/463-152
TELEFAX: 66/463-152
E-mail: foaia@gyula.hungary.net
între orele 8.00-15.30

Anunțuri, reclamă, mică publicitate pot fi trimise și prin telefon și telefax la adresa redacției. Le vom publica în cel mai scurt timp, în mod gratuit.

**Din lumea
vedetelor**

George Michael își dez-minte homosexualitatea, încercînd să cucerească inima uneia dintre reprezentantele sexului feminin. Faptul că i-a oferit în dar apetisantei Geri Halliwei (ex-Spice) un Mercedes 300 Si, cu ocazia zilei ei de naștere, să fie un semn al unei iubiri încă nemărturisite? În nici un caz, e vorba doar de o prietenie și de un simplu cadou, făcut de un om bogat.

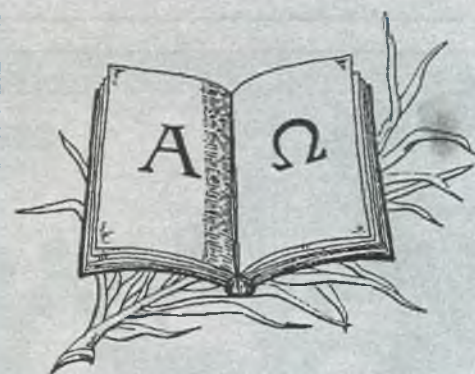
Partenerul de viață al lui George Michael, Kenny Goss, a acaparat întru totul inima faimosului cîntăreț.

Avîndu-se în vedere umorul și vivacitatea spiritului său liber, despre Jack Nicholson s-a spus că nu va îmbătrîni niciodată. Dar iată că acest „cameleon al cinematografiei americane” la vîrsta de 62 de ani, a devenit pentru a doua oară bunic, iar „gurile rele” se grăbesc să afirme că acest lucru se cunoaște pe chipul său.

Potrivit presei britanice, a venit rîndul lui Jerry Hall, ex-soția lui Mick Jagger să se afișeze în societate cu un alt bărbat decît tatăl copiilor ei.

Opțiunea ei nu poate trece neobservată, de vreme ce bărbatul la brațul căreia iese în lume e Paul Allen, cofondator al celebrei societăți Microsoft, în vîrstă de 45 de ani, unul dintre cei mai bogați oameni din lume.

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foia**
românească

* Anul 2 Nr. 11 *

noiembrie 1999

EDITORIAL

Pe scena principală

„El socotește numărul stelelor și le dă nume la toate.
Mare este Domnul nostru și puternic prin tăria Lui,
înțelepciunea Lui este fără margini” (Psalmul 147:4,5)

Psalmistul ne dă un standard obiectiv și științific cu care să măsurăm înțelepciunea și puterea Domnului. Astronomii nu ar îndrăzni să calculeze numărul stelelor din univers. Cu toate acestea, ei ne spun că sunt milioane și milioane de stele. Totuși Dumnezeu știe exact numărul stelelor. El se află în contact direct cu fiecare dintre ele și le controlează mișcările.

Atât de precise și stabile sunt traiectoriile stelelor, încât astronomii pot calcula matematic unde se afla fiecare stea cu mii de ani în urmă sau unde se va afla peste mii de ani de acum înainte. Dar haideți să nu atribuim această precizie vreunei forțe impersonale și indifferente sau „legii”. În spatele tuturor acestor lucruri se află înțelepciunea infinită a unui Creator a cărui grijă trece dincolo de colțul cel mai îndepărtat al universului Său.

Mai mult decât atât, psalmistul ne spune și cum controlează Dumnezeu stelele: „le dă la toate nume”. În Biblie, numele exprimă esența caracterului individual al unei persoane numite sau al unui obiect numit. Pentru Dumnezeu, nici chiar stelele nu sunt conformații de materie față de care El este indiferent, și care sunt identificate după poziție sau magnitudine. Fiecare stea are propriul său nume. Fiecare dintre ele răspunde la acest nume atunci când Dumnezeu îl rostește.

Dacă Dumnezeu se ocupă în acest mod de stele, cu atât mai mult se va ocupa de fiii și fiicele Sale! V-ați simțit vreodată „pierdut” în imensitatea universului? Vă întrebați dacă aveți cu adevărat importanță?

Atunci ascultați ce spune Creatorul dumneavoastră, care este și Răscumpărătorul dumneavoastră: „Nu te teme de nimic, căci Eu te-am răscumpărat, te-am chemat pe nume: ești al Meu.” (Isaia 43:1)

„Când privesc cerurile, lucrarea degetelor Tale, luna și stelele pe care le-ai așezat Tu, îmi zic: Ce este omul, ca să Te gândești la el și fiul omului, ca să-l bagi în seamă?” (Psalmul 8:3,4)

Împăratul David ne asigură că Dumnezeu este interesat de noi. Noi suntem obiectul atenției Sale speciale. Dumnezeu nu măsoară totul în numere sau dimensiuni. El are o altă scară a valorilor, conform căreia – așa cum ne-a spus Însuși Isus – un suflet de om este mai valoros decât întregul univers.

Cu două mii de ani în urmă, Dumnezeu a demonstrat în fața întregului univers ce mare preț pune El pe sufletele omenești. Pentru răscumpărarea noastră El a oferit cel mai prețios lucru pe care îl conține universul – sângele propriului Său Fiu.

Deși în noi înșine putem fi slabi și nevrednici, totuși în scopurile suverane ale lui Dumnezeu noi ocupăm chiar locul din centrul scenei universului.

Ce putem să spunem, decât: Doamne, îți mulțumesc că Tu ești mai interesat de noi, copiii Tăi, decât de întregul univers care ne înconjoară.

pastor Daniel Burtic

Actualitatea religioasă

În zilele de 13 și 14 noiembrie 1999 fanfara Bisericii Baptiste române din Micherechi, împreună cu pastorul **Daniel Burtic** au participat la centenarul fanfarei Bisericii Baptiste maghiare din Hajdúböszörmény – Ungaria. Această părtășie a fanfariștilor a adus în inimile lor bucurie, dar și nostalgie după vremurile de început ale fanfarei în cele două biserici.

Ne rugăm ca sunetul fanfarei să răsună mereu cu armonie pentru gloria Dumnezeului nostru. Fie ca Dumnezeu să ridice mereu noi generații de fanfariști harnici și creativi.

În suplimentul *Isus Salvatorul* din luna octombrie am prezentat un interviu cu tinerii din Biserica Baptistă română din Micherechi, care studiază la Institutul Biblic Emanuel și la Universitatea de stat din Oradea.

În acest număr al suplimentului aș dori să vă prezint o altă tânără studentă din Biserica Baptistă română din Micherechi. Numele ei este **Adriana Isaly** și este absolventă al Liceului românesc **Nicolae Bălcescu** din Gyula. În prezent ea studiază la Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității de stat din Cluj – România.

Îi dorim atât Adrianei, cât și celorlalți studenți multă voință și putere de a strânge în ranița minții și a sufletului cât mai multe din comorile științei și la timpul potrivit să le folosească cu chibzuință pentru binele celor din jur.

E toamnă

A câta oară spun: e toamnă iară?
A câta oară roadele-mi culeg?
A câta oară ochii-mi numărărară,
Cocorii-n cârduri, cârduri când plecară?
Ai ști să-mi spui acum, a câta oară?

În geamul meu bat frunze-ngălbenite,
Desprinse de pe ramurile lor.
În ele văd o lume pe sfârșite,
Sunt triste frunzele, sunt ruginite.
Ai ști să-mi spui ceva din taina lor?

Din tot ce-a fost rămâne-va sămânța,
Viața nouă-n rodul copt, cules.
Acesta va rămâne-n primăvară
Pentru eterna, Fericita Țară,
Ca o comoară-n tainic înțeles!

A câta oară spun: e toamnă iară?
Și-a câta oară frunze-mi bat în geam?
Când an de an cocorii se-nșirară,
De ce să mai întreb: a câta oară?
Îmi spun toți anii mei desprinși din ram!

Odată n-oi mai întreba a câta oară?
Căci forma vieții din trecut s-a dus.
În existența mea spirituală,
În noua și cerească primăvară,
Nemuritor voi fi lângă Isus!

Emil Bulgăr

Fiți oameni!

Când Diogene, marele înțelept din vechime, umbla odată pe străzile cetății sale, ziua la amiazi, cu un mare felinar aprins – oamenii strânși cu grămada în jurul lui își băteau joc de el, întrebând:

– Ce cauți, bătrânule înțelept, cu lampa ta aprinsă ziua la amiaza mare?

– Caut un om! – a răspuns el.

– Și cum, nu vezi nici un om pe aici? – răsăra ei.

– Caut un om! – a zis el, lăcrimând cu tristețe. Pentru că a fi om este lucru mare. Puțini dintre cei care umblă pe două picioare sunt oameni.

Un mare sciitor rus, de la începutul secolului nostru, adaugă și el, zicând că „Om trebuie scris cu

literă mare, pentru că a fi Om este cel mai mare lucru”.

Sfântul Pavel spune credincioșilor din Corint să fie *oameni*. Pentru că dacă mulți înțelepți ai lumii acesteia ne-au putut vorbi înalt și inspirat despre ce este și trebuie să fie *omul*, fiecare *om* în lumea aceasta și în mijlocul semenilor săi, atunci, numai *Om* *Isus Cristos*, prin pilda vieții Sale și prin Cuvântul Evangheliei Lui, ne-a arătat cu adevărat nivelul la care începe și până la care trebuie să ajungă cineva care să merite cu adevărat numele și prețul de OM.

Când Pilat L-a scos pe Mântuitorul afară din sala de judecată și arătându-L mulțimii, a zis: „Iată Omul!” (Ioan 19:5), atunci el n-a arătat lumii numai un învinuit pe Care mulți îl condamnavă fără să-L cunoască. Atunci el n-a arătat numai pe Nevinovatul Care, prin toată înfățișarea Lui, arăta măreție, neprihănire și cinste. N-a arătat numai pe un Chinuit însângerat de lovituri, îmbrăcat de ocară și încărcat de suferință, ci a arătat și pe Acela Care Singurul a putut realiza, pe lumea aceasta, unica viață desăvârșită. Unica Ființă pământească perfectă. Unicul OM după cerința lui Dumnezeu.

Singur El era OMUL!

Pentru că suntem în pragul sărbătorilor de iarnă să ne pregătim fiecare spre a-L sărbători pe Domnul Isus Cristos cu o inimă și o minte curățită și deschisă pentru El.

„Adevărat vă spun că, oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copil, cu nici un chip nu va intra în ea” (Marcu 10: 15)

Tinerii Bisericii Baptiste române la sărbătoarea mulțumirii

Frații Papp Teodor și Gherman Samuel în timpul studiului biblic

ZIUA RECUNOȘTINȚEI

Micherechi – Biserica Baptistă Română – octombrie 1999

Mulțumirea și bucuria sufletească nu stau în mărimea întâietății, nici în mulțimea banilor, nici în importanța funcției, nici în puterea trupească, nici în luxul mesei, nici în podoaba hainelor și nici în alte lucruri omenești, ci numai în biruințele duhovnicești și în conștiința bună și curată. Ioan Gură de Aur

Programul de laudă al fraților Martin

Închinarea prin cântare a familiilor Rujea și Martin

Viața pe marginea prăpastiei

„Viața pe marginea prăpastiei este lucrarea vieții mele, efortul meu de a ajuta generația ce ne urmează să treacă peste prăpastia ce desparte adolescența de maturitate.” **Dr. James Dobson**

Această carte este dedicată celor pentru care a fost scrisă: generația de tineri care ies din adolescență și intră în arena responsabilităților adulților. Într-o clipă, ei vor prelua controlul asupra afacerilor, instituțiilor și guvernelor lumii. Pe umerii lor vor apăsa poverile conducerii și ale autorității. Ei vor duce mai departe umanitatea pe măsură ce își vor întemeia familii și ele vor crește. Acestor tineri străluciți și înzestrați cu atâtea talente **Dr. James Dobson** le dedică paginile acestei cărți. Împreună cu ele, autorul alătură și rugăciunea pentru tineri, ca să își aducă aminte de tradiția credinței creștine a atâtor generații dinaintea lor și să o transmită mai departe copiilor lor.

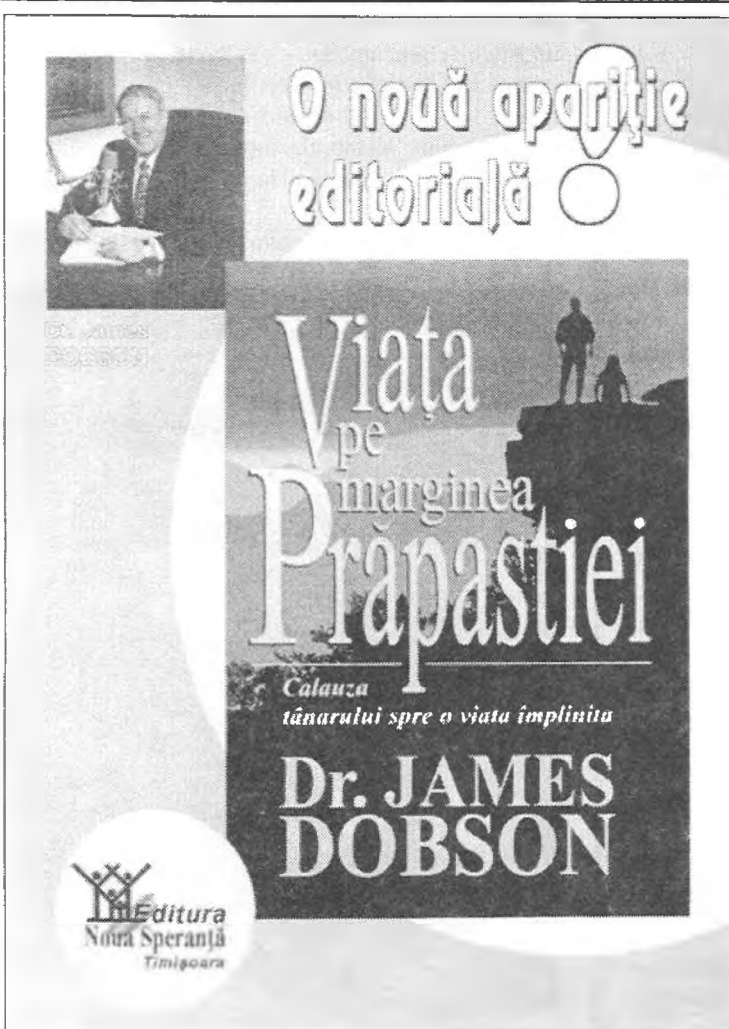
De ce? Pentru că nu există un țel mai nobil pentru care să trăim.

În rândurile care urmează doresc să vă prezint câteva dintre cele treizeci și opt de principii pe care cartea le descrie și le analizează. Cred că le veți găsi utile și pentru viața dumneavoastră.

1. Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui și toate aceste lucruri vi se vor da de-a-supra (Matei 6:33). Acesta este principiul fundamental al vieții pe care se bazează toate celelalte.

2. Angajarea în prea multe activități și lipsa timpului sunt cei mai mari dușmani ai familiei. Este nevoie de timp să clădești o prietenie fie cu un om, fie cu Dumnezeu.

3. Sentimentul copleșitor că ești „îndrăgostit” nu este o emoție prea sigură când ești tânăr (dar nu numai atunci). Această afecțiune intensă poate dispărea peste câteva zile, iar persoana respectivă rămâne dezorientată (și

poate nefericită pentru că s-a căsătorit). Singura cale de a ști dacă îl iubești pe un alt om este să ai timp suficient să vă cunoașteți. După ce s-a luat hotărârea de a te căsători, devotamentul tău față de partener va fi mai important decât sentimentele tale care vin și pleacă.

4. Iată care este cheia succesului în viață: Poartă-te cu alții așa cum vrei ca ei să se poarte cu tine; caută modalități de a împlini nevoile lor fizice, emoționale și spirituale. Îvinge-ți egoismul și dorința de a profita de pe urma altora. Încearcă să faci din fiecare om un prieten. Când relațiile cu oamenii sunt bazate pe încredere și sunt combinate cu munca, succesul îți este asigurat.

5. Valoarea unui om nu depinde de frumusețea, inteligența sau realizările lui. Suntem mai valoroși decât toată bogăția din lume pentru că Dumnezeu ne consideră valoroși. Acest fapt rămâne adevărat, chiar dacă toți ceilalți oameni ne consideră niște ratați.

6. Uciderea copiilor nenăscuți prin avort este unul dintre cele mai mari rele ale timpului nostru. Anual, în America sunt sacrificați 1,5 milioane de copii.

7. Compararea cu alții este rădăcina tuturor complexelor de inferioritate. În momentul în care începi să compari calitățile altui om cu slăbiciunile tale, respectul tău de sine începe să se prăbușească.

8. Ca regulă generală, nu risca ceea ce nu îți poți permite să pierzi.

9. Dacă treci prin greutăți, rămâi tare. Lucrurile nu vor continua mult timp așa. Dacă drumul tău prin viață este ușor, pregătește-te, pentru că nu va rămâne așa. Nu poți fi sigur decât de schimbări.

10. Ai viața înaintea ta. Fii atent la hotărârile tale ca să nu regreti mai târziu.

Lista principiilor de viață continuă. Vă recomand din suflet cartea „Viața pe marginea prăpastiei” cu nădejdea că va fi un ajutor pentru fericirea vieții dumneavoastră de familie.